

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:
celo leto K 24.—
pol leta 12.—
četrt leta 6.—
na mesec 2.—

v upravnstvu prejeman:

celo leto K 22.—
pol leta 11.—
četrt leta 5:50
na mesec 1:90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Tiskovništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izhaaja vsak dan zvečer izvzemši nedelje in praznike.

Inserati veljajo: peterostopna petlet vrsta za enkrat po 16 vin., za dvakrat po 14 vin., za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.
Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati l. t. d., to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.
„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:

celo leto K 25.—
pol leta 13.—
četrt leta 6:50
na mesec 2:30

za Nemčijo:

celo leto K 30.—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto K 35.—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka.
Upravištvu (spodaj, dvorišče levo). Knafljeva ulica št. 5, telefon št. 85.

Pred delegacijskim zasedanjem.

Jutri se po dolgem času zopet snidejo delegacije. Odkar ni bilo delegacijskega zasedanja, so se izvršile v našem sosedstvu spremembe dalekosežnega političnega pomena, pri katerih spremembah pa je naša država igrala zgolj pasivno vlogo.

Zemljevid Balkanskega polotoka se je od časa, odkar niso zborovale delegacije, korenito spremenil: Srbija in Črna gora sta si razdelili sandžak Novi pazar, predmet stoletnih naših želja in sanj, Srbija je zagospodovala malodane vsi Makedoniji, Grška je zavladala nad Solunom, tem mestom vekovnega našega koprnenja, naši prijatelji Bolgarska in Turčija, poraženi in ponižani, pa sta jedva rešili svojo državno eksistenco. Delegacije torej stojijo pred docela novo zunanjo situacijo. Ta situacija pa je še dosti manj ugodna za našo državo, kakor je bila lani pred izbruhom krvavih dogodkov na Balkanu, ki so se doigrali, ne da bi naša monarhija črpala iz njih kakršnihkoli pozitivnih koristi.

Toda to bi še ne bila taka nesreča, samo ako bi bili umeli svojo politiko v teh dogodkih uravnati in urediti tako, da bi državo obvarovali vsaj vsake škode. Tega pa naši državni krmilitelji niso storili.

Nasprotno, naši državniki in diplomati so naravnost tekmovali za tem, da bi državo spravili v čim najkritičnejši položaj, iz katerega se je bilo mogoče rešiti samo z občutnimi modrimi bunkami.

In vendar je bilo stališče, ki ga naj zavzame Avstro-Ogrska nasproti dogodkom na Balkanu, ki so ji došli povsem nepričakovano in ki so ji vsled tega tudi zatekli v popolni nepripravljenosti, že takorekoč dano od narave stvari same.

Avstro-Ogrska bi morala ostati od kraja do konca pozorna pasivna motriteljica, ki bi se skrbno izogibala aktivno posegati v tok balkanskih dogodkov, ako se je hotela varovati vsake eventualne škode.

Ako pa se je že od vsega početka hotela aktivno udeležiti balkanske hazardne igre, potem bi tudi ona morala takoj udariti in zastaviti v igro svoj adu — svojo oboroženo silo.

Toda naši državniki se niso mogli odločiti niti za prvo, niti za drugo, marveč so kolebali kakor nihalo med obema eventualnostna ter s tem povzročili, da je naša država zabredla na rob gmotnega propada.

Nismo imeli namena se vojskovati, vendar smo imeli ves čas balkanskih konfliktov zbrano ogromno armado ob naših mejah. Stalo je nas to in sto milijonov denarja in uničilo na tisoče človeških eksistenc.

In kaj smo s tem dosegli? Izgubili smo vse simpatije balkanskih narodov ne izvzemši Bolgarov, upropastili našo preje cvetočo trgovino na Balkanu, za to pa smo zgradili problematično neodvisno Albanijo, iztrgali Črni gori iz rok s krvjo osvojeni Skader, razbili balkansko zvezo in povzročili novo prelivanje človeške krvi v bolgarsko-srbsko-grški vojni.

To so naši »uspehi«! In ti »uspehi« so nas stali več sto milijonov v gotovem denarju, ti »uspehi« so povzročili na milijarde škode v našem narodnem gospodarstvu in ti »uspehi« so krivci, da danes strada in gladije, kakor zatrjuje »Der österreichische Volkswirt«, v Avstro-Ogrski najmanj 8 milijonov ljudi za svobodo 800.000 Albancev!

In zaradi teh »uspehov«, ki jih je »izvojevala« naša monarhija, so delegacije poklicane, da pozovejo na odgovor one faktorje, ki so se v pravkar preteklem času tako brezvestno in lahkomišelnostno igrali z usodo naše monarhije in njenega prebivalstva.

Delegacije bodo morale spregovoriti resno in odločno besedo, ker sicer se lahko zgodi, da bo nas spravila hazardna igra, ki jo igrajo naši državniki in diplomati, že v bližnji bodočnosti v političnem in gospodarskem oziru ob našo državno eksistenco.

V ozki zvezi z našim državnim obstojem pa je tudi pereče jugoslovansko vprašanje.

Splošno se priznava, da je to vprašanje vzpričo dogodkov, katerih pozorišče je bil Balkan, eno najvažnejših političnih vprašanj v monarhiji in da je stopilo v stadij, ki zahteva nujne rešitve.

Ako pa je to vprašanje tako eminentne važnosti, ako je v resnici tako pereče, kakor se splošno priznava, potem je neodložljivo, da se nemudoma prične z rešitvijo tega vprašanja.

V to so pa v prvi vrsti poklicane delegacije.

Za to pričakujemo, da se bodo delegacije že v tem zasedanju lotile dela in pričele s pripravami za končno rešitev jugoslovanskega vprašanja, katera rešitev je za Avstro-Ogrsko vprašanje nje bodočnosti — conditio sine qua non za njeno nadaljno srečno eksistenco!

Ogrski državni zbor.

Sobotne seje ogrskega državnega zbora se je udeležil tudi del opozicije. Na podlagi imunitetnega odseka je bil poslanec Szmezsany izključen od 30 sej. Nato se je nadaljevala debata o tiskovnem zakonu, govoril je justični minister. Poslanec Springer je izjavil, da hoče večina uničiti časopisje pod pretezo, da hoče odpraviti zlorabljanje časopisja. Petkrat tekom poldruga ure ga pokliče predsednik k redu in mu končno odtegne besedo. Sledile so še nekatere interpelacije. Poslanec Lahne opozarja na to, da je poslanec Kristoffy izjavil, da je Fejervaryjeva vlada plačala del dolga liberalne stranke. Vpraša, ali je plačala ta dolg iz državnih sredstev, koliko je plačala in ali so v tem doseženi tudi stroški za volitev grofa Tisze v Budimpešti leta 1905.

Ministrski predsednik pravi, da je volilna agitacija povzročila gotov deficit v strankarski blagajni, zato je skrbel za provizorično pokritje nastalih dolgov s tem, da je

vzel pri nekem denarnem zavodu za stranko posojilo. Ko je izvedel Fejervary za te dolgove stranke, se je ponudil, da bo skrbel kolikor mu bo mogoče, za pokritje dolga. Sprejel sem njegovo ponudbo in Fejervary je plačal eno četrtino dolga. Ostali del bi moral plačati jaz. Interpelant vpraša sedaj, ali je dal Fejervary ta denar iz državnih sredstev ali iz državnih fondov. Tega seveda ne more vedeti; od kod naj vem to? (Hrup na levi.) Poznam pa Fejervaryjevo velikodušnost in mislim, da je to izključeno. Sploh je popolnoma izključeno jemati tak denar iz državnih sredstev ali državnih fondov. Končno izjavlja ministrski predsednik, da je stroške za svojo izvolitev pokril sam.

Poslanec Lehne izjavlja, da te izjave ministrskega predsednika ne vzame na znanje, ker ministrski predsednik ni povedal, iz katerega fonda je Fejervary plačal te privatne dolgove. Pri glasovanju zapusti opozicija dvorano.

Slovincem na Kranjskem v premislek.

Nedavno je dr. Susteršič rekel, da so sedanje volitve v deželni zbor kranjski odločilne za celi slovenski narod. Res je, odločilne so, ali bo šlo s Slovenci naprej rakovo pot kakor sedaj, ko vodi dr. Susteršič komando, ali pa se bodo volili na Kranjskem spametovali ter dr. Susteršiču pokazali vrata in krene naša slovenska politika na drugo pot, ki vodi do napredka in spasa.

Dokler Susteršičjanci niso imeli večine v deželnem zboru kranjskem, so Slovincem obetali, kako bodo oni vse Slovincem na korist obrnili. Sedaj, ko so prišli do večine, pa se vidi ravno nasprotno. Slovincem na Kranjskem in drugod se ni obrnilo nič na boljše, ampak vse na slabše. Pač pa se je nekemu drugemu obrnilo vse na boljše in sicer Nemcem. Nemcem je Susteršič na Kranjskem vse poskrbel, karkoli je mogel in še več, kakor so si Nemci prej smeli le sa-

njati. Da bi to prikril, da dr. Susteršič od časa do časa po nemških listih pisariti, kako se baje Nemcem na Kranjskem-hudo godi in koliko so sedaj na slabšem. Seveda, Nemci sami dobro vedo, da na tem ni niti trohice resnice, Slovincem pa je to le pesek v oči.

Kakšen vnet Slovenec je dr. Susteršič kaže pač najbolje dejstvo, da Slovenci v Kočevju še do danes nimajo slovenske šole. Da se dr. Susteršič za izvenkranjske Slovence ne briga vkljub vsem v nebo vpijočim krivicam, ki se jim godijo zlasti na Koroškem, to je znana stvar. In vendar hočejo Susteršičjanci voditi in komandirati politiko celega slovenskega naroda. To se je videlo zopet sedaj, ko so se slovenski poslanci iz vseh slovenskih dežel razven kranjske potegnili za pravice slovenskega ljudstva pri železnici in sodništvu. Ko se borijo drugi slovenski poslanci za naše pravice, ostane dr. Susteršič s svojimi junaki doma za pečjo, češ borite se vi sami, kaj nas to briga. Od vseh strani, tudi iz Kranjske prihajajo obupni klici, kako se vlada ne briga za nobeno postavbo nasproti Slovincem, Susteršič pa se ne gane. In tak človek naj se smatra za Slovenca?

Politični položaj Slovincem bi zahteval, da se vsi naši poslanci bore složno kakor en mož in sicer z najskrajnejšimi sredstvi, ali Susteršičjanci ne le da nočejo s svojimi ožjimi somišljeniki sodelovati, ampak oni delajo naravnost na razdor med Slovenci. Narodna in gospodarska korist bi pri Slovincih nujno zahtevala, da se strankarski boji omilijo in da se skuša pri vsej razliki naziranj doseči skupno nastopanje slovenskih poslancev, kjer je to mogoče. Susteršičjanci tega ne pripuste pod nobeno ceno. Njim je strankarstvo vse, narodno-politična in gospodarska korist nič. Se nemški krščanski socialci delujejo skupno z nemškimi liberalci in proči odirimci za korist nemškega naroda, ali pri maloštevilnih Slovincih Susteršič tega ne dopusti, rajši naj Slovinci propadejo. In tak človek naj ima slovenskega čuta v sebi?

LISTEK.

Cerkvene miši.

Povest iz sedanosti.

Spisal L. C.

(Dalje.)

Mladi kaplan je svoje obljube tudi vestno izpolnil. Iz predloženega seznama je potem sestavil dr. Jurij Podpečnik kandidatsko listo, v katero pa namenoma ni sprejel nobenega duhovnika, da se ne bi ljudje ob tem kaj spodtikali. Mladi kaplan je pa nato takoj pisal v Ljubljano radi ljubljanskega govornika in dobil od letam takoj povoljen odgovor, da bo prišel na shod sam znani deželni odbornik, ki se v svojih prostih urah peča z nakupovanjem mlinov za deželo in z električnimi silami, kateremu naj tudi takoj vpošlje vse potrebne podatke o lokalnih razmerah.

Največje križe je pa delal mlademu kaplanu France Srebrot, ki je radostno sprejel ponudbo, da naj nastopi kot govornik na javnem shodu, ker se nikakor ni mogel priučiti onega kratkega govorka, katerega mu je sestavil mladi kaplan. Da bi v tem pogledu ne doživel na javnem shodu kake polomije, je moral France Srebrot priti večer za večerom v konsumno društvo, kjer ga je mladi kaplan ob navzočnosti obeh prodajalk Rezi in Anice, da se je tako pri-

vadil France Srebrot na občinstvo, vadil in uril za nastop na javnem shodu. Ker je tako delo zelo naporno in tudi zamudno, se ni čuditi, če so te vaje vedno zelo dolgo trpele in če se je na njih tudi popilo mnogo zlate kapljice. Utrudljiva agitacija po dnevu in noči v Srebrotom ponoči so pa jemale mlademu kaplanu toliko časa, da je mogel uradne posle konsumnega društva urejevati s prodajalko Rezi vedno še le potem, ko je odšel od večernih vaj domov Srebrot in ko je takoj za njim odšla domov še druga prodajalka Anica. Seveda so hudobni ljudje skoro zvedeli za to ponočno uradno poslovanje mladega kaplana s prodajalko Rezi in so to izredno požrtvovalnost mladega kaplana v svoji hudobnosti celo napačno tolmačili. Vendar so iz spoštovanja do prevzvišene duhovskega stanu vsa svoja krivična tolmačenja kaplanove požrtvovalnosti izrekli le bolj skrivši, vsled česar je tudi mladi kaplan ne glede na uro in čas še nadalje nemoteno in požrtvovalno vršil s prodajalko Rezi svoje uradne posle v konsumnem društvu.

Takoj potem, ko je bil nabit na občinsko desko razpis o občinskih volitvah, se je začela v obeh nasprotnih taborih živahna agitacija za občinske volitve od moža do moža ter se je delalo z vsemi kriplici na to, da se pridobi volilce za to ali ono stran. Na strani dosedanega občinskega odbora, ki si je nadel ime »Gospodarska stranka«, delovali so z

vsom Ivan Novak, nadučitelj France Kovač in razni odborniki in člani gasilnega društva, bralnega društva in podružnice kmetijske družbe. Vsi boljši gospodarji v Orehovljah in v onih vaseh, ki so spadale v orehovljsko občino, so stali krenko na strani »Gospodarske stranke« in z vneto tudi za to stranko agitirali pri volilcih orehovljske občine, čeprav je marsikomu od duhovščine nahuiskana žena delala največje sitnosti in scene.

Na drugi strani je pa posegla v volilni bolji kaplanova stranka pod imenom »Samostalna stranka«. Kaplan Čuk in njegovi ožji pristaši Srebrot in drugi so lazili noč in dan okrog raznih volilcev po širni orehovljski občini ter jih obdelavali in pestili z vsemi donusnimi in nedonusnimi sredstvi, da bi jih pridobili na svojo stran. Posebno so se pa pri ti agitaciji opirali na duhovnemu vplivu bolj podvrženo ženstvo, vsled česar je imel prihod kaplana - agitatorja v hišo kakega, od duhovske stranke še nezaslepljenega volilca navadno za posledico prepir, kreg in celo tepež v ponreji miroljubnih hišah. Glavno torišče za agitacijo je pa našel kaplan v spovednici in na prižnici. Raz prižnico je vsako nedeljo grmel zoper sovražnike svete cerkve in duhovščine, med katere je kar očitno štel pristaše »Gospodarske stranke« in žugal s peklenim ognjem vsem onim zaslepljenim, ki bi volili zoper »Samostalno« in za »Gospodarsko« an-

ko». Še hujše je pa rohnol, ščeval in ruval mladi kaplan v spovednici, kjer je od zakonskih žen naravnost zahteval, da morajo zakonskim možem, če ne bodo volili s »Samostalno stranko«, odreči zakonsko ljubezen in izpolnjevanje zakonskih dolžnosti, ako se nočejo creti na dnu pekla. S svojim nasilnim postopanjem v spovednici je mladi kaplan tudi dosegel, da so ženske, ravnaajoče se po njegovih ukazih, popolnoma zdvijale in znorele in da so pripravile svojim možem, če niso hoteli postati omahljivci in babe, pravi pekel v domači hiši.

Tako je bil v polnem tiru v Orehovljah volilni boj za občinske volitve.

XXX.

Vse polno ljudstva.
Glej, pri glavi glava.
In krik in vik, hej,
splošna je zmešnjava...

Ašker c: Mučeniki.

In tožb in kletev zmešani glasovi
grmijo na uho mu ko
slapovi.

Ašker c: Akropolis in piramide.

Ko sta se tako obe nasprotni stranki s polnim parom pripravljali za bodoče občinske volitve in ko se je vsled agitacije zanašalo razburjenje in prepri v zadnjo koč, je pa pri-

šlo tudi do razpisa občinskih volitev v Orehovljah. Te občinske volitve so se imele vršiti v občinski hiši v Orehovljah v terek štirinajst dni. Agitacija se je potem, ko so bile volitve razpisane, še podvojila, ker sta obe stranki napeli vse svoje sile, da bi si v vročem volilnem boju izvojevale zmago.

Agilni mladi kaplan Urh Čuk je bil sedaj s svojimi zvestimi oprodam noč in dan na agitaciji in je vporabil prav vsa sredstva, da pripomore do zmage svojih, takozvani »Samostalni stranki«.

Kmalu so pa dospeli iz Ljubljane tudi lepaki, s katerimi je hotel mladi kaplan na posebno slovesen način razglasiti shod, ki naj bi se vršil zadnji nedeljo pred volitvami in na katerem naj bi se do skrajnosti nahuiskalo ljudstvo zoper liberalno »Gospodarsko stranko« in njene pristaše. Ko je dobil te lepake, jih je pa dal po svojih podrepanih raznesti po vseh Orehovljah in bližnjih vaseh ter nalepiti na vse hiše, skednje, svinjake in stranišča, tako da so bile vas Orehovlje in druge vasi takorekoč z lepaki pobeljene. To delo je pa dal izvršiti ponoči, ne da bi se lastnike kaj vprašalo za dovoljenje in ne da bi se pri tem kaj oziralo na to, ali se pileplja lepak na lastnino pristaše »Samostalne stranke« ali pa na ono »Gospodarske stranke«.

Drugi dan zjutraj so pa že na vse zgodaj po Orehovljah in bližnjih vaseh strmeli ljudje nad velikanskimi lepaki sledeče vsebine:

Kdor ima oči, da vidi in ušesa, da sliši, bo iz vsega delovanja Šusteršičevega v zadnjih letih spoznal, da je dr. Šusteršič hinavec, ki se na zunaj dela velikega Slovence in gorečega kristjana, znotraj pa je grabljiv volk, ki dela na propast celega slovenskega naroda. Istotako politiko je tiral nedavno umrli dr. Frank na Hrvaškem. Sedaj, ko je dr. Frank mrtev, so se hrvaški duhovniki odprle oči. Kdaj pa se bodo slovenskim duhovnikom na Kranjskem? Čehi in Hrvati so Šusteršičevo hinavščino že spoznali in nočejo s tem človekom nič skupnega imeti, le na Kranjskem ne vidijo nič.

Tisti neumni pietizem, ki je zakrivil ono aventuro z vodiško Johancem, isti je kriv, da se na Kranjskem dajo duhovniki voditi za nos od človeka, kakor je dr. Šusteršič. Pri njihovem neumnem pietizmu jim še na pamet ne pride se vprašati, ali pa ne tiči za tem človekom kakšna prevara? Ne, ampak ko dr. Šusteršič odpre usta in zavije oči k nebu, so vsi pred njim na kolenih. Dr. Šusteršič, ta vodiška Johancu v drugi podobici pa se zadovoljivo muza v svojo pest. Neumni duhovniki na Kranjskem pa ne vidijo, da je temu človeku vera in narodnost samo krinka, za katero skriva svoje izdajske namene.

Ako pa so že kranjski duhovniki tako neumno pobožni, da se dajo voditi za nos od raznih Johanc, bodite vsaj vi, volilci ljubljanske okolice, bolj prebrisani ter pokažite vsem hinavcem, zlasti dr. Šusteršiču in njegovim razgrajčam vrata. Slovenci potrebujemo ljudi, ki so pripravljeni boriti se za narodni in gospodarski napredek slovenskega naroda. Ako pa se volilci na Kranjskem ne morete spametovati, tedaj vedite, da ste vi zapisali sebi in vsem Slovincem: Mene, tekel, fares.

Štajerski duhovnik.

Štajersko.

Iz Celja. Te dni nabirata dve odbornici ženske C. M. podružnice med celjskimi Slovenci prostovoljne darove za prireditve božične revnini slovenskim otrokom. Ko ste gospe obiskali tudi opata Ogradija, se je mož nevoljno zarežal, da nič ne da in malo je manjkalo, da ni gospe pokazal vrat. Če že siromak ni mogel dati v dobrodelen namen vsaj ene krone, bi si lahko prihranil vsaj netaknost napram gospe, ki se ne trudita za se temveč v dobro narodno svrho. Po tem dogodku so nam pritožbe o Ogradijevem »slovenstvu« razumljive. Celjska Slovenka.

Sistematično delo za ponemčevanje naših pošt. Pišejo nam: Minuli teden ste v »Slov. Narodu« omenili sistematično delovanje merodajnih krogov pri pošti za ponemčevanje teh uradov. Da vaša tozadevna pritožba ni prazna, dokazuje govor, ki ga je imel celjski poštni uradnik Tatischek na zborovanju nemškonačijonalnih poštних uradnikov in uslužbencev v Mariboru dne 10. avgusta 1913. (Ta govor je priobčila »Die deutsch-österreichische Post« v oktoberski številki.) Tatischek je v tem govoru specijelno omenjal poštne služe pri spodnještajerskih državah in nekaterih drugih večjih poštah uradih. O uradništvu ni govoril,

kar kaže, da so nemški nacionalci o sedanjimi razmerami glede uradništva zadovoljni. Tužna nam majka! Pri gori omenjenih poštних uradih sta po Tatischekovih navedbah 102 sluga, od teh 41-2% Nemcev in sicer zavednih Nemcev; ostali so Slovenci, to se pravi večinoma c. kr. Slovenci, ljudje, ki so morda rojeni Slovenci, v službi pa bolj nemškutarji. Tatischek tudi nima o njih veliko pritožb, pravi le, da bi se jih moralo bolj »pritegovati k organizaciji«; tiste pa, ki bi se ne hoteli ukloniti, bi kazalo sploh spodriniti. Tatischek je pozival »Südmärker« in »Volksrat«, naj bi se začelo sistematično delo za nastavljanje samo nemških slug pri poštah uradih. Ne le uradniki, tudi služe morajo biti sami Nemci, češ, da so to zvesti volilci in nositelji »nemške narodne misli«. Tatischek pravi, da spadajo na »nemške« poštne urade sami Nemci! V Celju bi morali po tej logiki sami Nemci na pošti, ker ima mesto Celje nemško upravo; dejansko pa spada v uradni delokrog celjske pošte več Slovencev ko Nemcev. Merodajni slovenski krogi, brigajte se za razmere pri poštah!

Klerikalci in obrtniki. Na ustanovnem občnem zboru Zveze južnoštajerskih obrtnih zadrug je vprašal deželni poslanec dr. Kukovec obrtništvo, kako stališče zavzema proti oiajšavam, ki so jih predlagali klerikalci slovenske in nemške narodnosti glede stavbinskih obrti v štajerskem deželnem zboru. Obrtniki so se soglasno in jako ostro izjavili proti tem oiajšavam ter pozvali dr. Kukovca, naj se v zvezi z drugimi obrtništvi naklonjenimi deželni poslanci upre proti predlaganim oiajšavam. Ta izjava pa je hudo zbudila klerikalne sovražnike obrtništva in v »Straži« kakor v »Slov. Gosp.« napadajo zaradi nje dr. Kukovca kar le morejo. Ti napadi ne bodo seveda dr. Kukovcu nič škodovali, obrtniki pa vedo sedaj, na čem so s klerikalci. Kajti če bi se dovolila fušarija pri eni ali drugi obrti, ki se že itak povsod izvršuje, še postavno, bi prišlo obrtništvo v še težavnejši položaj ko se že itak nahaja. Obrtnik se mora izučiti in kasneje še nadalje na svoje stroške izobraževati (posebno velja to za stavbarje), dalje mora drago plačevati izučene delavce in odratovati visoke davke — zraven bi se mu pa še postavno podpiralo s fušarijo umazano konkurenco! Klerikalci mislijo, da se s fušarijo prebivalstvu kaj koristi, posebno pri stavbah. Ravno narobe! Fušar računai ponavadi ravno tako dragar kot izučeni obrtnik, napravi pa slabo svoje delo. Koliko ljudi je že bilo oškodovanih, koliko dragih pravd je teklo vsled nerodno in nestrokovnjaško izvršenih stavb! Napram nerazsodnim kmečkim ljudem se da seveda zagovarjanje fušarije demagogično izkoristiti, kdor pa razmere pozna, bo stališče klerikalcev odločno zavrnil. Klerikalna demagogija sicer za enkrat ne bo rodila sadov, kajti klerikalni deželni poslanci ne bodo dobili za svoje fušarije prijazne predloge v štajerskem deželnem zboru večine. Revanžirajo pa se naj zavedni obrtniki »Straži« in »Gospodarju« s tem, da naj ta lista vrnejo in da naj inserate v njih ustavijo. Tisti, ki leze svojim očitnim sovražnikom v črevo, ni mož, ampak nič vredna šljiva.

Iz Savinske doline. (Pogovor med Schreinerjem in dr. Jančičem.) Schreiner: Ti, z našim Čepurjem pa gre na bolje. V zadnjem deželnozbornem zasedanju je trikrat govoril. Dr. Jančič: Kaj mi ne poveš! Vem, da se nimaš navade lagati, ampak, da bi bil Čepur trikrat govoril — Schreiner: Da, da, trikrat je rekel, ko je dr. Korosec govoril: So isti! Dr. Jančič: M—ha, pa ta dovtip si prihrani za se, četudi ni napačen...

Z dežele. Tovariši, ali bi ne zaničevali samega sebe, če bi zdaj začeli simpatizirati s klerikalci, ki so bili prišiljeni glasovati za naše doklade? Naj nas vendar ne slepi zunanost, pogledimo malo globlje! Ali naj zdaj, ko dobimo nekoliko kronic na mesec več, branimo narodu naprej, iz nesreče? Bi vas ne bi lahko imenovali bodoči zgodovinar slovenskega naroda izdajci? Ravno zdaj, tovariši, boste finančno malo bolj podprti, ravno zdaj morate seči v boj z še večjo energijo. Saj vidite, da je klerikalcem slovenstvo le krinka, da jim je napredek le fraza. Učitelj pa mora, če hoče ali noče, že zaradi vzgoje same, stremeti k napredku. Ne, v našem narodu je še preveč zdravega jedra, da bi ga prepustili klerikalcem, nazadnjaštvu, smrti! Tovariši, zatorej na branik! Ne za stranko, temveč za narod, nesrečni, ponižani narod moramo zastaviti vse sile. — Sicer pa lahko uvidite, kako visoko nas cenijo klerikalci, iz tega, da mislijo sedaj te reve, da so kupili s svojim votomom naše prepričanje, naše duše. — Učitelj.

Iz Maribora. (Javno predavanje.) Tretje javno predavanje, ki jih prireja v letošnjem zimskem času podpravska podružnica »Prosvete« v mariborskem Narodnem domu, bo v četrtek, dne 20. t. m. zvečer ob 8. uri v mali dvorani. Predaval bo gosp. profesor dr. L. Poljanec: Med snegom in ledom; bajka iz pravadnih časov. Vstop vsakomur prost.

Iz Maribora. Za zadnje letošnje zasedanje porotnega sodišča so bili izzrebani sledeči gosposke kot glavni porotniki: dimnikar Franc Auer, kolar Franc Frass, kantiner Jožef Kickmayer, kovač Konrad Kötzebeck, hišni posestnik Rajmund Lirzer, vsi iz mesta Maribora; trgovec Franc Breznik iz Sv. Lenarta, posestnik Jožef Draš iz St. Ilje, hišni posestnik Janez Žužel iz St. Ilje, trgovec Karl Swaty iz St. Ilje, posestnik Franc Hlade iz Šobra, posestnik Alojz Jerič iz Krčevine, posestnik Dominik Romota od Sv. Martina, gostilničar Feliks Skribe iz Zg. Sv. Kungote, posestnik Leopold Ledinek iz Poličke vasi, posestnik Šimon Lavrenčič iz Slemna, posestnik Anton Doppler iz Selnice, gostilničar Janez Moder iz Studenc, posestnik Franc Kirbiš iz Frama, gostilničar V. Möschl iz Rač, posestnik Janez Köck iz Pobrežja, posestnik Friderik Roth iz Razvanja, posestnika Ludvik Rečnik in Janez Stanitz iz Sp. Hoče, posestnik Janez Sel iz Bohove, mesar Ferdinand Poschanko iz Pragerskega, posestnik Franc Babosek iz Krčevine, tovarnar Maks Strasschill iz Brega, posestnik Ferd. Kralj iz Ormoža, stavbar Viljem Dengg in posestnik dr. Rajmund Sadnik iz Ptuj, pos. Karl Krefz v Biserjanah, mlinar Janez Ferk iz Sp. Gortine, tovarnar Oton Erber iz Mute, posestnik Jožef

Schober iz Marnberka, posestnik Franc Kašpar od Sv. Primoža.

Koroško.

Celovška porota. Zadnje letošnje zasedanje celovške porote se prične v ponedeljek dne 1. decembra.

Celovski Slovenci so priredili včeraj v veliki dvorani hotela Trabesinger veliko Einspielerjevo slavnost, katere se je udeležilo veliko Slovencev iz Celovca, posebno pa iz bližnje okolice.

Mladi tatovi. 14letna služkinja Avgusta B. v Celovcu je ukradla svoji gosposdini 180 K denarja in za 400 K zlatnine, srebrnine in obleke. Mlada tatica je izginila brez sledu. Sumijo, da je odšla z nekim spremeljalcem. — V neko delikatesno trgovino na Ljubljanski cesti v Celovcu je vstopil 14letni fant. Med tem, ko je čakal je pograbil šatulo za denar in jo skril pod suknjo. Nato pa je zbežal. V sosedni ulici so ga ujeli in izročili policiji. Ime mladega tatu še ni znano.

Primorsko.

Absolutna sokolska narodnost. Pod tem naslovom je priobčil sobotni »Slovenec« nesramni napad na »Hrvaški Sokol« v Dobrinju in na Sokole sploh. Pojasnjeno je še bilo, da je imenovano društvo tožilo domačega župnika, ker je s prižnice Sokolom očital, da so državni nevarni element in da dekletom čast krajejo. Za to junaštvo je bil župnik občutno kaznovan. Da pa je tožba bila v rokah laškega odvetnika, krivo je to, ker so nekateri hrvaški odvetniki, na katere se je društvo obrnilo, odklonili zastopstvo, češ, da se ne ruši ljubi mir. Sicer pa je dotični napad le izbruh onemogle jeze, ker se čuki v Istri nikakor ne morejo vdomečiti.

Poskušan samomor. V Trstu se je zastrupil s karbolno kislino pomorski komisar Gvidon Zadnik. Odpeljali so ga v bolnišnico. Vzrok samora je baje ljubezen.

Težka obdolžitve. Zaradi vloma v trgovino Schmutzevo v Trstu so aretirali razum trgovca Zotticha še nekega mešetarja, dalje trgovca s čevlji Piccola (regnico), Ernesta Našiča iz Novega mesta, B. Bremitz iz Trsta in Bortoluzzija iz Vidma. Pri Bremitzu so našli pismo, naslovljeno na tržaški »Piccolo«, v katerem se strašno zabavlja čez državno policijo, češ da išče vedno krivce tam, kjer jih ni in da so prišli popolnoma ob veljavo tudi policijski čuki, posebno odkar se je uveljavil francoski izum, da je treba posuti kraj vloma s papirko in psi izgube vsako sled, ker prično kihati. Dalje trdi pisec, da je izvršil še nebroj vlovov na Franco-skem in da je izvršila družba v Trstu, kateri on sedaj pripada, vse do sedaj še ne pojasnene vloze, kar se jih je izvršilo v zadnjih dveh mesecih. Družba ima izvrstne zveze tudi z Ljubljano in z drugimi sosednimi večjimi mesti in je članica velike tatiške zveze, ki obsega celo srednjo Evropo. Pismo je podpisano s »Tržaška tatiška družba«. Kdo je dal Bremitzu to pismo, še ni znano.

Vihar ob Adriji. Koliko škode je napravil zadnji vihar ob Adriji še dolgo ne bo dognano. Treba bo počakati poročil od raznih krajev in poročil parobrodnih družb in drugih lastnikov ladij in čolnov. Gotovo pa je, da je škoda ogromna in sicer ne samo na pristaniških napravah, marveč tudi vsled ustavljenega prometa in vsled razbitih in poškodovanih ladij. Vihar je odtrgal več jadrnic in tudi parnikov in jih treščil ob obrežne zidove, nebroj čolnov je odneslo valovje na odprto morje, velikanška skladišča blaga, ki je bilo pripravljeno, da se naloži na ladje, je poplavila in deloma tudi odnesla narasla voda. Posebno so trpela pristanišča Reka, Trst, Pulj in dalmatinska pristanišča, ki so silno pomankljiva. Pomorska oblast bo imela veliko posla, predno bo popravila škodo, obenem pa je dobila tudi lep zaznamke svoje brezbriznosti, posebno glede slovanskih istrskih in dalmatinskih pristanišč.

Kako si zna pomagati davčni urad v Kopru? V računskem oddelku v Trstu so dognali, da so dobile nekatere občine v koprskem davčnem okraju tekom zadnjih let nakazanih po 5000 K, 3000 K itd. preveč občinskih doklad. Kmalu nato so dobile občine koprskega okraja naznanilo, da se jim za nekaj časa ne bodo nakazovale občinske doklade, ker se to zadevo računi, ki jih sestavlja c. kr. davčni urad v Kopru, še niso pregledali od l. 1904 naprej. To je kratek proces. Da se pokrijejo napake uradnikov, se ustavi občinam nakazovanje občinskih doklad, dokler ni diferenca pokrita. Pri tem pa so gospodje seveda pozabili na razsodbo upravnega sodišča, ki izrecno določa, da je pridržanje občinskih doklad, ki so namenjene v kritje tekočih občinskih potrebščin, v pokritje erarijalnih privatnih pravic, nedopustno.

Ponesrečen Lloydov parnik »Marienbad«. Lloydov parnik »Marienbad« je nasledel med otokoma Cefalonia in Itako na pečine. Parnik se je poškodoval na več krajih in v notranje prostore je začela udirati voda, ki je vedno bolj naraščala. Kapitan je odredil, da so spravili s parnika potnike, bilo jih je 120. Nato je zapustila parnik tudi posadka.

Nerednosti pri mestni upravi na Reki. — Polom laškega gospodarstva. — Fingirane menice. Kakor smo že poročali, je izvršila posebna komisija na carinskem uradu na Reki nepričakovano blagajniško preiskavo, pri kateri so našli za 10.000 kron primankljaja. Našli pa so v blagajni za 7000 kron menic neke ribarske družbe. Te menice bi zmanjšale torej primankljaj na 3000 kron. Še isti večer so aretirali vodjo carinskih uradov, Butkowicza, ki je pred komisijo pobegnil in uvedli preiskavo glede teh menic. Preiskava je dognala, da so te menice brez vsake vrednosti. Butkowicza so izročili sodišču. Policia je zastražila glavno mitnico in vse mitniške filialke. Suspendirane mitniškega ravnatelja Antona Ravasinija in mitniškega komisarja Ivana Cilentia so izpraševali več ur. Posledica te preiskave je bila, da so Ravasinija aretirali in sicer zaradi defraudacije in zaradi zlorabe uradne oblasti. Preiskava je dognala velike nerednosti pri poslovanju z denarjem. Med drugim pogrešajo iz-

Možje! Volilci!

Postojte in berite!

Občinske volitve so pred durmi!

Bodočo nedeljo popoldne po krščanskem nauku vrši se na dvorišču konsumnega društva vsakemu volilcu pristopen

JAVEN SHOD

na katerem se bodo govorile odkrite in iskrene, resne in možate besede o naših občinskih volitvah, občinskih razmerah in občinskem gospodarstvu.

Odličan govornik iz Ljubljane.

Ne zamudite redke prilike, da pridete poslušat izkušene besede enega prvih mož v naši deželi.

Kaplan Čuk o namenu in pomenu »Samostalne stranke«.

Komur je dobrobit naše občine pri srcu, bode prišel na shod.

Trgovec in posestnik Franc Srebot: Kakšne može bomo volili in moramo tudi voliti?

Odločne besede moža poštenjaka, komu nam je dati pri volitvah svoj glas.

Torej: »Vsi na shod — na shod!«

Samostalna stranka.

Ker se je razun na lepakih vpriporila za javen shod tudi obsežna agitacija od hiše do hiše in ker se je za shod delalo naravnost barnumsko reklamo tudi raz prižnico, se ni čuditi, da se je na dan shoda napolnilo obsežno dvorišče konsumnega društva do zadnjega kotička z volilci, radovednimi gledalci, razdivjanimi ženskami, posebno z amaconkami iz Marijine družbe in s šolskimi otroci.

Slavnostnega pridigarja iz Ljubljane in pa vsled poprej zavžito pi-jache že zelo navdušene svoje najzvestejše pristaše je pripeljal ob določeni uri mladi kaplan naravnost iz konsumnega društva ter jih kot ne-kako gardo razvrstil okrog pripravljene govorniškega odra.

Na shod so pa prišli tudi pristaši »Gospodarske stranke« z Ivanom Novakom na čelu, ker je poslednji hotel izreči na shodu nekaj poštenih in resničnih besedi in z njimi prekriti račune rovarskemu kaplanu in njegovi opijanjeni druhalci.

Ko je stopil na govorniški oder slavnostni pridigar iz Ljubljane, pozdravil ga je kaplan Čuk z glasnim »Živio«, kateremu pozdravu je pa sledilo le še par prav tenkih klicev iz otroških ust.

Pridigar iz Ljubljane se je pred vsem zahvalil za navdušene »Živio«-klice, potem pa začel takoj neusmiljeno udrihati po nesramnih liberalcih, katere je treba s silo iztrebiti iz dežele ter, kakor cigan svojega hro-mega in slepega konja, začel hvaliti

in do neba povzdigovati čeznaravno moč in veljavo S. L. S., ki more edina osrečiti našega kmeta, steber države. Ko je bil pridigar končal v splošnem svoje hujskajoče pridige, je pa prešel na orehovelske občinske volitve in pa na posamezne vodilne osebe iz »Gospodarske stranke«. V tem delu svoje pridige je slavnostni pridigar ž njemu lastno satansko zlobnostjo in cinizmom naprtoval »Gospodarski stranki« in njenim članom vse mogoče lumparije in goljufije, ter je posamezne osebe, kar je izzvalo najglasnejše ogorčenje od strani prizadetih, blatil in psoval naravnost z goljuhi, sleparji, cigani in zapravljalci občinskega denarja. Čeprav so prizadeti glasno klicali slavnostnemu pridigarju, da nesramno laže, se le-ta ni dal motiti in je vedno bolj hujskal in ščeval vse navzoče, pri čemur se je celo še tako daleč spozabil, da je navzoče može pozivljaj, da naj na dan volitve, če ne bode šlo drugače, s pestjo in kolo pribore zmago »Samostalni stranki«.

Ko je končal slavnostni pridigar iz Ljubljane svojo hujskajočo pridigo, je pa zahteval besedo Ivan Novak ter v to svrho obdan od par ožjih pristašev stopil proti govorniškemu odru. Da prepreči nakano Ivana Novaka, je pa brž skočil na govorniški oder mladi kaplan Urh Čuk ter začel, ne da bi dovolil besedo Novaku, kot drugi govornik govoriti o pomenu in namenu »Samostalne stranke«. S tem predmetom je bil pa

mladi kaplan kaj hitro gotov, ker je pomen in namen »Samostalne stranke« odpravil s par besedami. Sledeč vzgledu ljubljanskega slavnostnega pridigarja je začel kaplan na to takoj napadati osebno in na najgrši način dosedanjí občinski odbor in pa gospodarsko stranko, pri čemur je skušal še prekositi svojega predgovornika. Kaplan Čuk v svoji strasti ni samo blatil in napadal sedanjih članov občinskega odbora in »Gospodarske stranke«, temveč se je kakor hijena spravil tudi nad mrtve v grobovih. S strastnimi besedami začel je pokojnega župana Blaža Novaka in njegov spomin blatiti in črniti z nečuvno obdolžitvijo, da je pokojnik v svoji lastnosti kot dolgoleten župan iz občinske blagajnice jemal in kradel denar in na škodo nesrečne orehovelske občine množil svoje bogastvo.

Na ta nesramen in brezstiden napad na čast in pošteno ime najboljšega moža, ob čegar prezgodnji smrti je jokala cela občina, je pa zavrela kri doslej kolikor toliko mirnim pristašem »Gospodarske stranke« in h kratu odkritim prijateljem pokojnega vzor poštenjaka. Začeli so na ves glas vpiti:

»Doli s farškim lumpom! Doli s farškim lažnjivcem! Doli s farškim obrekovalcem!« ter navalili z vso silo proti govorniškemu odru. Naval do skrajnosti razburjenih mož proti govorniškemu odru je bil tako silen, da upijanjena kaplanova garda ni mogla vzdržati navala in da so na-

enkrat stali na odru krepki in resni možje poleg kaplana ki je s strahom obmolknil in ves bleo pričakoval, kaj se bode zgodilo. V tistem trenutku se je pa bilo že dvignilo nebroj »repih kmetskih pesti, kaplanovi škrici so zavirali v zraku in kaplanovo blagoslovljeno truplo je odletelo iz odra v naračje razlučenim možem iz »Gospodarske stranke«. Tedaj se je pa kaplanu zgodilo, da so se začele njegovega posvečenega telesa dotikati trde kmetske pesti in okovani kmetski škornji, da se ga je valjalo po blatu na dvorišču, kakor mladega mačka...

Shod je bil seveda s tem končan, slavnostni pridigar iz Ljubljane se je že poprej s skokom in skrivši umaknil v notranje prostore konsumnega društva in od tod v župnišče, kaplana so pa končno Srebot in tovariši vsega povaljanega in blatnega rešili iz krepkih kmetskih pesti v konsumno društvo, kamor so se zaklenili pred razjarieno množico.

XXXI.

Kar se mu koli poljubi kedaj,

lahko počenja vsak z nami nasilnik!

A š k e r c: Mučeniki.

V torek po tem javnem shodu na dvorišču konsumnega društva v Orehovljah so se pa potem vršile občinske volitve. Dase ima tadan nekaj posebnega goditi v Orehovljah, dokazovala je 20 mož broječa orožniška četa, ki je že ob 7. zjutraj priko-

kaz mesečnih vplačil uradnikov in mitničarjev za podporni sklad. To je vzbudilo med uslužbenci veliko razburjenje in ljudje zahtevajo svoj denar nazaj. Ravasini trdi, da mu je ta izkaz ukradel nekdo, ki ga osebno sovraži in mu je hotel s tem škodovati ali ga celo uničiti. Ta zagovor seveda ni pomagal, odredila se je stroga preiskava, ki bo gotovo jasno dognala, kako daleč je že prišlo laško gospodarstvo pri mestni upravi na Reki.

Dnevne vesti.

— **Osramočeni klerikalci.** V zadnji seji občinskega sveta ljubljanskega so bili klerikalci v pravem pomenu besede postavljeni na **sramotni oder.** V tej seji podana uradna pojasnila so pokazala, da so klerikalci v »Slovenec« **lagali in obrekovali,** trdeč, da je uprava mestnega ubožnega zaklada nerodna, pristranska in krivična in da se je iz tega zaklada denar kradlo. »Slovenec« jo je dobil po zobeh, kakor je zaslužil, užgan mu je bil pečat lažnjivca, zaslužena kazen pa ga doleti pri sodišču. Nad vse značilno je bilo, kako vlogo so igrali klerikalni občinski svetniki pri tej seji. Tako skromni in ponižni so bili, kakor nikdar... komaj so dihali, ker so se pač dobro zavedali, da je »Slovenec« **lagal.** Pod varstvom **Gostinčarjeve imunitete** se pač upajo lagati in obrekovali, a kadar je treba brez takega varstva nastopiti, tedaj zlezejo klerikalci vedno lepo pod klop. Uradno pojasnilo o poslovanju pri ubožnem zakladu je klerikalce tako pobilo, da so **dr. Zajca** premagala čustva in je vzkliknil: politika je politika! S tem je pač hotel reči, da **smatra v politiki vse za dovoljeno, tudi laž in obrekovanje in da ne vidi nič hudega v tem, če si klerikalci pomagajo z lažmi in z natolcevanjem, kadar drugače ne morejo.** Politika je politika, »je smehljaje rekel Zajec in je s tem priznal, da je »Slovenec« **lagal.** Vse to pa vrliga »Slovenca« nič ne ženira. Gostinčarjeva imuniteta mu daje pogum, da miga z ušesi dalje. Pri tem se opravičuje tudi s tem, da naš list napada deželni odbor. Tako primerjanje pa ne drži. Mi nimamo s poslanskim imuniteto zavarnega odgovornega uradnika; če mi kaj zapišemo, nas lahko prizadeji ljudje **primoje** in postavijo pred sodišče. Kar smo zapisali, to smo vselej pripravljene zastopati tudi pred sodiščem. **Naj nas toži, komur ni kaj prav!**

— **Samostojni kandidat za ljubljansko okolico.** V splošni kuriji kandidira v ljubljanski okolici posestnik Andrej Knez z Viča.

— **Samostojni kandidatje za splošno kurijo na deželi.** V ribniškem okraju kandidira posestnik Franc Andolšek iz Vel. Poljan; v logaškem okraju c. kr. višji živinozdravnik Fran Majdič; v novomeškem okraju pa posestnik profesor Amat Škerlj iz Gotne vasi.

— **On je govoril!** Kdo? I kdo drugi kakor on »prejasi vojvoda kranjski« — dr. Ivan Susteršič. Govoril je na Viču pred 98 ljudmi, med katerimi je bilo tudi še nekaj otrok in deset socialistov in deset naprednjakov. Govoril je tako, kakor je njegova navada: zabavljal je in psoval, da se je kar kadilo. To pot je posebno vzel na muho porotnike, »Narodno Tiskarno« in »Slovenski

Narod«. Rekel je, da so porotniki sami izprijeni liberalci, ki nič ne dajo na resnico in pravico. Zato se tudi on ne mara zatekati pred časopisnimi napadi k sodišču, ker ve, da bi porotniki v njegovi stvari nikdar ne sodili po pravici, zato raje trpi krivico, in če ga liberalni listi še tako napadajo. Najhujiši med temi listi je »Slovenski Narod«, ki je baje najpodeljši list na svetu, seveda za to, ker neče molčati o tem, kako klerikalna gospoda zapravlja deželni denar na primer s tem, da izdajo samo za preureditev Šusteršičevega stanovanja 42.000 K. Za »Slovenski Narod« pa je odgovorna, tako so rekli g. glavar, »Narodna Tiskarna«, čemur pa se ni čuditi, ker so v njej itak sami — falotje in ničle. Za to bo on — dr. Susteršič, ako bo izvoljen, še skrbel, da se bodo našla pota in sredstva, uničiti »Narodno Tiskarno« s »Slovenskim Narodom« vred. Ko je tako »uničil« »Narodno Tiskarno in »Slov. Narod«, se je spravil na socialne demokrate. Rekel je, da je svoje dni gojil velike nade, sedaj pa je izgubil vse simpatije do njih, ker se obešajo na dr. Tavčarjev frak. Zato je treba socialne demokrate prav tako pobiti in uničiti kakor liberalce. Potem se je zaleval v mestno občino ljubljansko in njene naprave. Trdil je, da je mestna elektrarna »za nič« in da se bo itak v kratkem podrla. Pri tem pa je seveda pozabil razložiti, zakaj bi klerikalci tako zelo radi dobili to elektrarno v roke, ako je res za nič in če se bo res v kratkem podrla. O ljubljanskem občinskem svetu je rekel, da njegovi sklepi čisto nič ne veljajo in tudi nič ne zaležejo. Če se proti tem sklepom kak kmet ali tudi kdo drugi pritoži, ima vso stvar v rokah deželni odbor, ki že razsodi tako, da sklepi ljubljanskega občinskega sveta ne obveljajo. »Vojvoda« je seveda govoril tudi o Završnici. Kaj posebnega o tej stvari ni seveda mogel povedati, rekel je samo, da bodo klerikalci z Završnico prišli tudi v Ljubljano in da je baje minister Trnka silno hvalil podjetje na Završnici in mu prorokoval sijajno bodočnost. Končno je »prejasi« še našteval dobrote, ki jih je izkazal klerikalni deželni odbor ljubljanskim okoličanom. Med drugim je omenil, da je klerikalna gospoda sezidala okoličanom krasne šole, tudi na Viču, je zgradila šolo, ki stane 76.000 kron. Pri teh besedah se je nekdo oglašil in zaklical: »Vseh teh 76.000 kron smo plačali mi sami, deželni odbor pa je nam dal 100 K podpore, dočim je kmeta v Podutiku, ki je prezidal svoj hlev, podprl s 1000 kronami!« Ta pripomba je glavarja tako zmedla, da je hitel s svojim govorom h koncu, to tem bolj, ker so se množili medklici, ki so hoteli pojasniti, zakaj razni Moškercerji takoj pobežijo, kadar bi morali pred sodiščem dajati odgovor za svoja dejanja. Za Susteršičem je vezal otrobe kandidat Dimnik, pri čemer mu je pomagal tisti Ravnikar, ki so ga celo klerikalci morali radi njegove nesposobnosti odstaviti od poslanstva. Takšen je bil Susteršičev shod na Viču, več besed o njem izgubljati bi bilo odveč, saj itak vsak ve, kako in o čem govori — Ivan Grozni.

— **Odgovor »Slovencu«.** »Slovenec« so se naenkrat zasmilile nedolžne žrtve »Glavne«. V tem žalostnem premišljevanju mu je prišel na misel Tomaž »Pavšlar in zagonetni milijon, ki ga, kakor pravijo, dolguje on »Glavni«. »Slovenec« mi ne bo

zameril, če ga opozorim, da je glede »Glavne« njegov voditelj dr. Lampe drugih nazorov, ker mi je dne 4. februarja 1911 v deželnem dvorcu rekel: »Sedaj smo se mi v vsi zadevi natančno pogovorili in prišli do zaključka, da vam toliko ne moremo dati za vaše projekte, tudi bi vam nič ne hasnilo, ker bi to vrgli v zrello »Glavne«. Po mojem mnenju storite najbolje, če greste v konkurz.« — Še letos mi je dne 13. februarja, ko sem bil pri njem, glede »Glavne« isto povedal. Ta denar, ki bi ga bila dežela Kranjska morala plačati meni, in ki bi bil rešil »Glavno« pred konkurzom, mene pa pred gospodarskim poginom, ta denar zabija in meče dežela Kranjska sedaj v popolnoma ponesrečeno podjetje na Završnici. Vem, da vam je odveč, da jaz sploh še nastopam, in da se vam ni izpolnila pobožna želja, da bi jaz teh katastrof, kar ste jih navali, posebno zadnje štiri leta na mene in moje družino, ne prestal. Želeli ste me tri metre v zemljo in kranjska inkvizicija bi me brez pomisleka sežgala na grmadi, če bi imela še moč za to. O, pa ne zaradi tega, ker nisem dober kristjan, temveč zato, ker imam vrednost, ki že dolgo vrsto let vzne mirja in budi njeno pohlepnost. Ker mi pa niste mogli vzeti življenja, vzeli ste mi premoženje. Ravno to, kar se je zgodilo meni in »Glavni«, dokazuje na drastičen način, da lažnjivi kljukci in poštenjakoviči na Kranjskem še niso izumrli, samo da se ne potikajo več po gozdovih, marveč žive razkošno v palačah in se vozijo v avtomobilih. Tako, pošteti, usmiljeni »Slovenec«, papirnata moč klerikalne stranke. Sedaj pa na noge in izposluj, da bo deželni odbor kranjski izpolnil svojo obvezo in izplačal to, ob kar je hotel pripraviti mene in »Glavno«, pa bo konec besedi. — Kranj, dne 17. novembra 1913. — Tomo Pavšlar.

— **Če se hodi v liberalne gostilne.** Iz Kamnika, 12. novembra 1913. »Slovenec« od 10. t. m. prinaša pod zaglavjem »Če se hodi v liberalne gostilne« sledeče: Nasprotnikom so že pošli vsi pripomočki, s katerimi bi napadali naše somišljenike. Zdaj imajo najbrž parolo zlasti v gostilnah napadati in izzivati naše ljudi. Najnovejšo sredstvo jim je zdaj v volilni borbi — vodiška Johanca. Naši ljudje tudi nimajo polzeve krvi in lahko se zgodi, da se v razburjenosti zabrusi kakemu neotesanemu izjavajočemu zaslužen odgovor. Namen izjava je dosežen — sodnji javi našega somišljenika, ki je navadno obsojen. Tako se je zgodilo te dni v ljubljanski okolici z nekim našim mož. Pride mirno v gostilno, v kateri je bilo omizje nasprotnikov. Še ni vrst zaprl, že so kot ose planili nanj z raznimi izzivjem. On razburjen pove enemu resnico v brk. Posledica je bila, da ga je tožil in moral je naš mož plačati za eno besedico 30 K. Obupani nasprotniki sedaj pihajo jezo kot gadje in iščejo prilike, da če le morejo katerih naših v nesrečo spravijo. Da bi naš dekan odvrnil sum od sebe, prinaša »Slovenec«, da se je to zgodilo v ljubljanski okolici. Izključeno to sicer ni in ne bilo bi tudi prav nič čudnega, ker ošabnost in predrznost teh ljudi presega vse meje. Obsojen pa je bil tudi v Kamniku klerikalec, toda ne radi Johance, ali samo za eno besedico, ampak ker je dal nekemu liberalu krepko zaušnico. »Slovenec« dopisnik pravi: liberalci iščejo prilike, da če le morejo, katerega njihovih somišljenikov v nesrečo spravijo. — Za Boga, ali niste gospod dekan tozadevno vi pravi mojster? — Evo dokazov. Ni še tega dva meseca, da je bil obsojen gospod Repar, ker je v šali rekel čuk nekemu mlečnozobemu pobu. Zadovoljili pa se niste z obsojbo, ampak ste to tudi takoj poročali v »Slovenec«. Kaj pa slučajna Novotni in Lovšin? Sedaj pa ste vzeli na muho tudi davčnega eksikatorja. — Vse to ni nič, kaj ne, gospod dekan? Zatorej le naprej z denunciacijami, premalo je še zla, ki ste ga že provzročili v Kamniku. Kar se tiče obiskovanja gostiln in trgovin, gospod dekan, ne morete prav nič predbacivati svojim somišljenikom. In če pride kdaj kateri v liberalno gostilno, pride, da prisluškuje. Pač pa bi bili kamniški liberalci, glede obiskovanja gostilen, mesarjev, in trgovin ter v občevanju s klerikalci lahko nekoliko bolj do sledni. Opustimo vendar enkrat fraze: pokažite jim, da mi nismo taki, kakor oni.

— **Preganjanje gasilnih društev.** Iz Ilirske Bistrice se nam poroča: Naše Gasilno društvo prišlo je v nemilost pri sl. deželnem odboru. Ta je zaprosilo sl. deželno predsedništvo, naj razpusti naše Gasilno društvo. Za vzrok navaja deželni odbor, da je naše neprepotno društvo baje prekoračilo svoj delokrog: to je, da noče izven trga Ilirske Bistrice, hoditi gasit, ako ne prispeva občine k

stroškom, ki nastanejo o priliki požara. Torej le ta vzrok zadostuje deželnemu odboru, da priporoča razpust našega Gasilnega društva! Sedaj pa nekoliko kronike o gmotnem stanju našega društva. Ko se je nekako pred 20 leti ustanovilo tukajšnje gasilno društvo, prepuščeno je bilo samo sebi — pričelo je živovati le z milodari in z nekaterimi dobrotniki, ki so z večjimi zneski priskočili društvu na pomoč. Društvo, ustanovljeno na zdravi podlagi, razvijalo se je čedalje bolje. Sezidalo si je lep Gasilni dom, ki je kras trgu! V olitiko se društvo ni nikoli mešalo. V zadnjem času zanesel je deželni odbor tudi v Gasilna društva, svojo nesrečno politiko. In gorje društvu, ako ne pristopi klerikalni zvezi. Uničiti se mora društvo, ki ne trobi v klerikalni rog! Pred vsem odtegne mu deželni odbor denarno podporo, katero bi moral strogo pravično razdeliti. Seveda zahteva potem vsako društvo, da pri požaru narasle stroške plača dotična občina, ker mora sicer društvo propasti. Naše Gasilno društvo ni torej od občin nič drugega zahtevalo, kakor povrnitev naraslih stroškov ob požarih, in ta pravična stvar je naš slavni deželni odbor tako v srce zadela, da zahteva razpust našega društva! Naj slavna c. kr. deželna vlada stori kar hoče, povemo pa na vsa usta, da v našem trgu ne bo de niko! klerikalnih — pompirjev. — Il. Bistrica, 12. novembra 1913. — Josip Batišta, t. č. načelnik.

— **Kako sta Jarc in Štembur postavila »pruke« v Lokah.** Ni še poznano, da sta Jarc in Štembur kratko pred občinskimi volitvami v Prečini dobila veliko srce za Ločane in Zaločane. Enim sta obljubila most in sicer stari most iz Vavte vasi, katerega sta obetala prestaviti tja doli do Zaločanov, drugim pa sta obljubila takozvane »pruke«, to je nekaj prevoz na ladjah. Kmetje so bili obeh teh darov strašno veseli in so na vse pretege hvalili dobro srce očeta Štemburja, ki se briga celo za koristi druge občine, kjer pravzaprav nima nič opraviti. Tudi profesor Jarca niso mogli prehaliti, dasi so že takrat imeli skušnjo glede potoka Prečina, katerega Jarc že dlje časa »regulira«. Svarili smo te reveže že takrat, naj nikar preveč ne verjamejo ne Jarcu, ne Štemburju, ker bi vsak otrok lahko vedel, da je to farbarija, če se obljublja popolnoma zanič most prestaviti iz enega kraja v drugega. Če bi bil vavtovski most kaj vreden, bi ne bili zgradili novega. Kako smo imeli prav, se je kmalo pokazalo. Čim so občinske volitve minile, so minile tudi vse lepe obljube, tako glede mosta, kakor tudi glede »pruk« pri Lokah. Zdaj pa smo glede teh »pruk« izvedeli nekaj prav značilnega, kako klerikalci farbajo ljudi po deželi in jim namesto obljubljenih koristi provzročajo škodo. Jarc je namreč glede naprave »pruk« kmetom svetoval, naj si pustijo napraviti načrt, proračun pa naj zelo visoko nastavijo, češ, čim večji bo račun, tem večjo podporo jim preskrbi. Reveži so šli na ta lim in si res pustili napraviti načrt z zelo pretiranim proračunom. Da bo načrt še dražji, ga je sestavil neki gorenjski podjetnik. No, načrt za »pruke« je bil narejen, a treba ga je bilo plačati. Zdaj so slepci začeli izpregledati. Rekli so, da za to kar bi jih stal samo načrt, si že sami tudi brez načrta napravijo brod. Ampak spoznanje je prišlo prepozno. Primorani so bili plačati za načrt blizu 300 K. In tako je prišlo, da načrt za nove »pruke« sicer imajo, ampak »pruk« pa le ni, pa tudi obljubljene bogate podpore od nikoder ni. Zdaj ko oče Štembur tudi okrog teh zapeljanih revežev delajo nove obljube na račun svoje kandidature, ne bo odveč, če se jim zaloški most in ločanske »pruke« pokličemo v spomin.

— **Vodiška Johanca in naša »verska naobrazba«.** Ves katoliški Izrael je pokonci! Vzdrnilo ga je razkritje vodiških čudežev. Celotno je molčal in trpel sleparijo, ker mu je prinašala žolih cekinov na polje, a zdaj bi se rad otresel svete čudodelne Johance in zatajil svojo notorično zvezo z njo. Ves duhovski in tercijski aparat se zdaj trudi z dokazi, da romanja v Vodice ni zakrivil on in skuša ga obesiti na rovaš neuki, nerazsodni masi in preklicani liberalcem. Do nedavna so se pehali za takimi dokazi le najfanatičnejši kaplani in prononsirani zagriženci; a ker tem delo ni uspevalo prepovolno, so zdajci vpregli v te gare tudi ljudi, o katerih smo do zdaj gojili vero, da so zmerni in dostojni. Obžaluemo iskreno, da je med to tolpo zašel in sorški župnik, gospod Fran Ser. Finžgar, slovenski pisatelj, na dobrem glasu in pošten, ki je dosihdob zbog svoje koncilijantnosti užival naše osebno spoštovanje. — Mož je predaval pretekli to-

rek v »Ljudskem domu« o temi: Več žilavosti. V svojem govoru se je lotil našega trgovca in obrtnika ter ožigosal našo malo podjetnost in nebriznost za veleindustrijo; dotaknil se je izseljevanja v Ameriko; privoščil si naše dijaštvo, ki mu je, izstopivšemu iz srednje šole, večinoma samo cviček in klobasa ideal; položil na koleno slovensko inteligenco, ki neče podpirati domače literature, pač pa se zanima za »Sanjske bukve« in krtačil gledališko občinstvo, ker ne poseča dram, pač pa opero, »ker je to nobela«. Do tu bi se več ali manj strinjali z govornikovimi izjavami; ustregel bi nam bil pa še mnogo bolj, če bi ne bil pozabil i okrcati takih in enakih grehov tovarišev svojega stanu, kajti i ti so krvavi pod kožo. Toda strogo pa moramo zavrniti in obsojati, da je sicer dostojni duhovnik Finžgar, ko je »vzel na piko naše čtivo«, vpletal v svoje izvajanje i vodiško Johanco, češ, da nam je to ženšče »priča, kako premalo je pri nas v vseh stanih prave verske naobrazbe, ker se dobe ljudje, ki nasedejo tako proposti slepariji!« — Si tacuisses! Ne umeje li gosp. župnik, da je s temi besedami zadal samemu sebi in svojim stanovskim tovarišem najkrepkejšo zaušnico? Kdo pa je kriv, da imajo naši ljudje tako majhno »versko naobrazbo«? Tisti fajmoštri in kaplani, ki zanemarjajo svoj poklic in ki se, mesto z verskim poukom, bavijo raje s politiko, posedajo po posojilnicah, konsumih itd., ter se posvečajo, vrag si ga vеди, kolikim in kakšnim drugim poslom, a jim je verouk in katoliška morala deveta briga! Je li častiti gospod pozabil popolnoma, da so baš njegove lastne ovčice iz bližine, dale velik kontingent zavedenecv, ki je trumoma drl v Vodice, da vidi čudeže teleče krvi, ko si je javno dal tak testimonium paupertatis?! Ne ve li, kaj klepečejo zlobni jeziki o bolnikih iz njegove neposredne sosesčine, ki so se zdravili z Johancinim urinom? Kako, da tem ljudem ni nudil boljše »verske naobrazbe«?! — Vprašamo še: Kakšno »versko naobrazbo« imajo pač katoliške nune v Podmurjavcih, Marijine hčere in oo. kapucini na Reki, ki so protežirali Johanco? Kakšno »versko naobrazbo« ima tisti pater, ki je spremljeval to »svetnico« v procesiji na Trsat in v Kastav? Kako visoko je »versko naobrazen« vodiški fajmošter, pod čigar domačim krovom je Johanca potila telečjo kri? In kakšno »versko naobrazbo« šele ima prevzvišeni gospod knezoškof ljubljanski, ki jo je hodil gledat in občudovat v Vodice? So ga li morda liberalci vklenjeni v izvoščeku tirali gori? Gosp. župnik Finžgar! V prvo pometajte pred svojim in svojih kolegov pragom, ter »versko naobrazite« svoje duhovne sobrate in sestre, predvsem pa škofa! Potem šele se lotite nerazsodne mase! Na prednjakom pa, ki so se že ab ovo rogali vodiškim sleparijam in jih najodločnejše obsojali, dobrohotno prizanesite! Pomnite tudi: Quidquid agis, prudenter agas, — pa vas bomo pustili lepo pri miru! Pa brez zame-re! — Prepeluhov Jernej.

— **Nečuvna nesramnost.** »Slovenec« z dne 11. novembra št. 259. piše: »Nenavadna 38letnica. V Kranjski gori bo praznovala dne 18. novembra izreden jubilej vč. gospod Jožef Pečar, duhovnik v pokoji. Ta dan bo preteklo 38 let, odkar leži omenjeni gospod v postelji, zadet od mrtvo-ude. Njegova sestra Uršula mu je v tej dolgi boleznii zvesto stregla in mu lajšala trpljenje. Ko se bo duhovnik Pečar ta dan spominjal svojega evangelijskega tovariša, ki je tudi 38 let hrom ležal, naj sprejme našo najboljšo čestitko k svoji slavnosti. Večina njegovih sošolcev, ki so bili vse življenje zdravi in krepki, je že odšla v večnost, dolgoletnega trpina pa je ohranil dobri Bog do sedaj pri življenju. Naj ga podpira tudi v prihodnje.« — Tako čestita škofov list pomilovanja vrednemu trpinu, ki se ne more ganiti na svoji postelji, k 38letnemu »jubileju« njegovega strašnega trpljenja in želi, da naj ga dobri Bog podpira tako tudi v prihodnje. Tako zasmehovanje ubogega trpina je izšlo izpod peresa hinavcev, »ki se vlečejo za koristi revežev«, tako zasmehuje škofov list trpečega duhovnika, tako prepušča reveža, ki, takorekoč 38 let umira in je pošten katoliški duhovnik, brezbožna klerikalna svojat Bogu, naj ga on podpira. Da je mrtvoudni gosp. Pečar tak, kakor živ hltv in da se s pičlo pokojnino nikakor ne more oskrbovati, so vedeli vsi župniki (žlogar!) in kaplani v Kranjski gori, vedel je bogati radovljiški dekan, vedel je škof Bonaventura (ta ga je ob birmovanju obiskal, a namesto gmočne podpore, mu je priporočal potrpljenje, da bo prišel lažje v nebesa!), to sta vedela poslanca župnik Piber in vitez Pogačnik. Vsi so šli mimo, kakor židovski levit in slek mimo onega, ki so ga potolkli in fariki razbojniki, nikomur ni

rakala v Orehovlje in se razpostavila okrog občinske hiše, deloma pa v nji. To orožniško asistenco je zaukazal oni mladi koncipist od okrajnega glavarstva, ki je imel kot volilni komisar voditi občinske volitve v Orehovljah in pri katerem se je radi asistencije oglašil oni slavnosti pridigar iz Ljubljane, ki je na nedeljskem javnem shodu najbolj hujskal, ob rabuki pa pravočasno in jadrno spravil na varno svojega rojstva že nekoliko zaznamovane kosti.

Okrog 8. ure se je pripeljal v Orehovlje z vozom volilni komisar in se podal takoj v župnišče nedvomno v namenu, da vrne župniku njegov obisk pri glavarstvu. Dr. Podpečnik je mladega koncipista sprejel z vso ono primerno spoštljivostjo, katero je dolžan navaden zemljan zastopniku visoke vlade. Mladi koncipist je ostal tudi do volitve, ki se je imela začeti ob 9. uri v župnišču, kjer sta se v prijaznem razgovoru z župnikom menila o teh občinskih volitvah, pri čemer se je pokazalo najlepše soglasje med zastopnikom visoke vlade in predstaviteljem cerkvene oblasti v Orehovljah.

Mladi koncipist je pri ti priliki tudi še prosil župnika, da naj mu gre pri njegovem težkem uradnem poslu na roko, ker so mu znane krajnjestve razmere in ker bode s svojim dostojanstvom tudi lahko pomirjevalno vplival na volilce, če bi se ti le preveč razburjali, kar je po došlih uradnih poročilih vsekakor pri-

čakovati... Dr. Jurij Podpečnik je to drage volje obljubil mlademu koncipistu in sicer s pripombo, da bode v tem pogledu najlažje deloval, ako ga vladni komisar pokliče v volilno komisijo, poleg njega pa še par drugih treznih in resnih mož, katere mu je sočasno imenoval in ki so gotovo le slučajno pripadali k pristašem »Samostalne stranke«. Nato sta odšla volilni okmisar in župnik skupno na volišče.

V občinski hiši, v kateri se je imela vršiti volitev in okrog nje, je bilo kakor v panju, ker so se nabrali volilci že od vseh strani. Med volilci so pa švigali semintje razni agitatorji obeh strank, posebno se je pa pehal pri agitatoričnem delu mladi kaplan Urh Čuk tako, da so mu kar v zraku odletavali škrici njegove črne suknje.

Ko je prišel vladni komisar z mladim župnikom v volilni lokal, je opravil pred vsem v skrajno polomani slovenščini predpisane formalnosti in nato takoj sestavil volilno komisijo, v katero je preko županovega namestnika in preko članov dosedanjega občinskega odbora poklical župnika dr. Podpečnika in od njega nasvetovane može, dočim so pa nasprotno zbrani volilci izbrali v volilno komisijo dva pristaša »Gospodarske stranke«, kar je imelo vsaj to dobro posledico, da volilna komisija ni bila sestavljena popolnoma enostransko.

(Dalje prihodnjik.)

prišlo na misel, da bi naklonil potrebno podporo mučenici in požrtvovalni postrežnici sestri nesrečnega bolnika. V veliki bedi sta bila pomočnika gg. župnik Berce in državni poslanec dr. Ravnihar. Seveda, ko bi bil Pečar bogat, kot je bil pokojni župnik Salehar, visel bi pri njem škof Bonaventura do — zadnjega vinarja. Volilci! Tu imate kričeč slučaj, ki vam kaže klerikalno brezbriznost in sebičnost. Proč s Pibrom, proč z zavrznenimi klerikalnimi škodljivci!

Prusko zasmehovanje. Njč ni dunajskemu časopisu prijetnejšega, nego to, če more objaviti članek ali situacijsko poročilo iz Nemčije, v katerem se dokazuje, da interes Nemčije je kakor tudi Avstro-Ogrske neobhodno zahteva, da se Slovane v habsburški monarhiji ne prenehoma in sistematično zatira. Preteklo nedeljo je objavila dunajska »Zeit« podoban članek, ki ga je napisal Bernhardt, penzionirani pruski general. Uredništvu »Zeit« je članek brezdvomno zelo ugajal, kajti žrtvovala je gostobesednemu generalu eno celo stran. Pruski general je smatral za nujno in potrebno, konstatirati v dunajskem listu, da je zveza Nemčije z našo monarhijo predpogoj za nadvlado Nemcev v Cislajtani in Madžarije v Translajtani. Cim brezoglednejše se bodo Slovani zatirali, tem tesnejše in iskrenjeje bodo zveze in stiki med Berlinom in Dunajem. Pruski penzionirani general je ravnotako gostobeseden, kakor cesar Viljem, ki je s svojimi izjavami in govori napravil že mnogo sitnosti in je provzročil tudi vladi že mnogo neprilik. V članku, ki ga je general poslal na Dunaj, je namreč slučajno označil zavezniško zvestobo, požrtvovalnost in ljubezen, kakor si jo predstavljajo v Berlinu. Nemčija ne zahteva od Avstro-Ogrske nič drugega in nič več, nego da zatira Slovane. Kar pa se tiče nadaljnjega oboroževanja, s tem mora baje naša monarhija v svojem lastnem interesu nadaljevati, da tvori v resnici trden klin med balkanskimi Slovani in Rusijo. To je njena naloga v bodoči evropski vojni in za to nalogo se mora z vsemi sredstvi pripravljati. Niti najnovejše zahteve avstrijske vojne uprave baje več ne zadoščajo. Avstro-Ogrska se mora dobro zavedati, da more računati le na omejeno pomoč Nemčije in da vse svoje vojne moči ne bo mogla obrniti proti Rusiji, ker mora vsled svoje albanske politike računati tudi s Srbijo, Grško in Črno goro kot s svojimi neprijatelji, katerih vojna sila bo v bodoče mnogo večja, nego je bila dosedaj. Tudi če bi Romunska in Bolgarska šli s trozvezo, bo baje vedno naša monarhija na jugu vojaško zelo vezana. Pruski general torej proglašja za Avstro-Ogrsko za zelo nujno, da se še naprej kolikor mogoče oborožuje. To nujnost utemeljuje na nov način. Moramo se nadalje oboroževati v svojem lastnem interesu. Dunajska politika na Balkanu je sama ustvarila to nujnost. Avstro-Ogrska bo morala braniti tudi Albanijo, kajti Italija bo zelo angažirana s Francijo, in bo morala naša monarhija sama napasti Rusijo, da bi mogla Nemčija, ki se bo morala na vzhodu samo braniti, z vso silo na zahodu napasti Francijo. Po mnenju penzioniranega pruskega generala se moramo torej oboroževati pred vsem za se. Ta nauk iz ust pruskega generala se sliši kakor zasmehovanje, češ: Zdaj vas končno imamo tam, kjer smo vas hoteli že zdavnaj imeti. Dozdaj smo vas morali s silo priganjati, da ste se oboroževali. Zdaj vas bo moral k temu siliti Balkan, kjer ste si zaradi Albanije nakopali toliko sovražnikov. Od zdaj naprej se morate zanašati samo na lastno vojno moč in ne vedno in z vsem čakati na Nemčijo!

Kluba slovenskih in srbo-hrvatskih tehnikov v Pragi sta poslala na jugoslovanske poslanke sledeči memorandum: Srbo-hrvatski in slovenski tehnični klubi v Pragi si usojajo prositi jugoslovanske zastopnike, da najizdatnejše podpirajo vsako parlamentarno akcijo čeških zastopnikov v svrhu zgradbe nove češke tehnike v Pragi. Za to pomoč govore razlogi slovenske vzajemnosti kakor tudi nevdružljivost današnjega stanja na češki tehniki, vsled nesigurnosti obstoječih in nedostatka novih stavb. Težke posledice tega kulturnega škandala čutijo tudi vsi jugoslovanski tehnični, ki se s simpatijami in aktivno udeležujejo akcij svojih čeških kolegov v njih borbi za to važno kulturno ustanovo. — Za »Klub srbsko-hrvatskih tehničara« Marko Vidaković, predsednik. Za »Klub slovenskih tehnikov«, Josip Žerjav, predsednik.

Nove manire hoče vpeljati na Kranjskem nemškutarski »Domačin« in sicer revolucijske manire, ki jih doslej pri nas nismo poznali. Ker se za tega revnega »Domačina« živa duša ne zanima, se list sam vsiljuje. Ne odrekamo nikomur pravice, da skuša za svoj list dobiti naročnikov.

Pri nas so hvala Bogu boljše običaji udomačeni, kakor pri nemških listih in pri nas še nismo doživeli, da bi bil kdo mesece in mesece pošiljal svoj list ljudem, ki ga niso naročili, naknadno pa zahteval plačila. To je revolver. navada gotovih nemških listov in to navado hoče zdaj vpejati »Domačin«. V zadnji številki terja plačil od tistih, ki se jim je list pošiljal in grozi s tožbo. Opozorjamo občinstvo, da ni nihče dolžan plačati lista, kdor ga ni naročil, tudi če ga ni vrnil. Ako bi »Domačin« koga prijel za plačilo, se naj dotičnik javi, ker hočemo po svojih močeh skrbeti, da se tako revolverstvo ne udomači pri nas. Kaj je slavni dispozicijski fond že tako izprazen, da še stroškov tako mizernega lista, kakor je »Domačin«, ne more plačati?

Cesta iz Predprul v Prule je nasuta s takim kamenjem in zidano opeko, da je čudno, da si še ni nihče zlomil noge ali se drugače poškodoval. Če se vpoštevata, da pasira to ceste za Koširjem vsak dan na sto in sto šolskih otrok, ob četrtih množica obrtnih vajencev ter vedno tudi drugi prebivalci iz Prul in sosednih ulic, je upati, da se bo cesta takoj popravila tako, da bodo ljudje lahko hodili in da ne bodo v nevarnosti za življenje. Nevarnost za življenje jim preti namreč, ko se gugajo težke gramozne truge po tistem kamenju in opeki in se je vsak čas bati, da se prekucnejo na mimoidoče otroke ali odraslene.

Razsvetljava na Kuhnovi cesti ne funkcijonira že dva meseca nič in nikogar ni, da bi se za ta nedostatek pobrigal. Na taki samotni cesti se prav lahko izvrši kak napad, če je kraj vso noč ves v temi. Prosimo, da se takoj poskrbi, da bo Kuhnova cesta zopet razsvetljena.

Pomlad v jeseni. Gdč. Krista Logarjeva, uradnica Mestne hranišnice, nam je poslala šopek lepih dišečih vijolic, ki jih je nabrala v mestnem logu. Ljubeznivi darovalki priskrba zahvala za zanimanje in pozornost.

Z Viča nam pošiljajo še sledeči odgovor na dopis v »Slovenec«: »Občinska seja na Viču na dan Vernih duš«. Dopisnik je menda v svoji nekristjanski strasti popolnoma pozabil, da je on sam označil, da so verne duše v ponedeljek, ne v nedeljo. In vendar si upa lažljivo trditi, da je bila občinska seja na vernih duš dan. Sicer pa, kako naj župan voha, kaj se novega kuha v farovski brijtnih glavah, kajti nepobitna resnica je, da se vse, kar se objavlja z Viča po klerikalnih časopisih, sabricira v župnišču, tam, kjer bi se morala gojiti vera, ljubezen do bližnjega, ne pa zdražbarska klerikalna politika. Glede omenjene občinske seje je župnik prosil župana, naj jo premesti na drug dan. Ker pa je bila seja že sklicana, ni mogel župan več ugoditi tej prošnji, sicer pa ni njegova dolžnost, da se ozira na zahteve posameznikov, oziroma župnika in nekega bivšega naprednjaka. Kar se tiče sklepa občinske odbora radi žganjetočev, se je preteklo leto, ne morda na predlog klerikalcev, marveč zaradi odpora prizadetih proti zvišanju, zadeva izročila javnim organom. Da pa je bila občina vsled tega oškodovana, to more trditi samo človek, ki ni popolnoma normalen, ali pa človek, ki je zahrbtn in hinavski. Ako se je torej splošno ali delno občinske doklade znižajo, tedaj znači to po mnenju teh klerikalnih veleumov: oškodovanje občine. Zapomnite si torej, davkoplačevalci občine Vič, da se doklade na noben način ne smejo znižati, ker bi se s tem občini škodovalo, kajti po mnenju klerikalnih voditeljev so občina in občinarji nekaj povsem različnega. Občino smatrajo klerikalci za nekakega parasita, ki naj pije kri davkoplačevalcev. Iz tega pa se tudi vidi, kaj nameravajo klerikalci z davkoplačevalci, če bi dobili premoč v občini. Odrli bi davkoplačevalce, z denarjem pa najbrže podpirali svoje klerikalne zavrežne zavode in društva. Nadalje vpije dopisnik, da se bo sedaj začelo pijanstvo ter da se odpro vrata nemoralnosti. Temu se mora človek smejeti. Kdo pa je gospodar v deželi? Klerikalna večina je, kakor govori v svoji znani brošuri, pretvorila našo deželo v pravi raj, kjer ljudem ničesar ne manjka ter se ljudje iz same potratnosti vozijo Ameriko gledat. Zakaj torej ta vsegamogočni odbor kar kratkoma ne zapre pipe, iz katere se toči ta hudičeva pijača. In ironija je, da hoče ta klerikalna gospoda s svojim vpitjem preprečiti pitje žganja v občini, dočim prav prav v istem času prosijo njihov pristaja, ki je prav blizu cerkve, za koncesijo žganjetoča. In če se danes ti klerikalni odborniki izgovarjajo na prejšnji omenjeni vzrok, da niso prišli k seji, tedaj pa povemo, da je bil ta vzrok popolnoma drug. Edino le zaraditga se niso udeležili te seje, ker je šlo za koncesijo za žganjetoč, za katero je prosil njihov pri-

staš. Mi slabejši ljudje razumemo položaj prosilca, ki v sedanjih slabih časih brezdvomno potrebuje novih dohodkov. Ravnotako tudi ne štejejo v največjo zlo nekemu gostilničarju, ki je imel na vseh svetih dan godbo in ples prav tik »Katoliškega doma«. Pri klerikalcih imajo pa popolnoma drugo razmišljanje. Klerikalci najprvo vprašajo: »Ali je naš?« — potem šele izreko svojo sodbo in uravnavajo tudi svoje postopanje napram njemu. Danes se klerikalna gospoda še vedno postavlja na stališče, da je ljudska masa zaradi nje na svetu. Toda to se mora preduriti in tedaj boste šele videli, kaj je ljudska masa, če izpregleda iz stoletne zaslepljenosti.

Umrle je v nedeljo, dne 16. novembra v Postojni št. 71 gospa Frančiška Dolenc roj. Jurca, soproga železniškega mojstra v pok. Pogreb bo jutri v torek, dne 18. novembra ob pol 9. dopoldne.

Kinematograf »Ideal«. Danes se predvaja zadnjikrat krasna drama »Zlati križec« ter veseloigra »Gorje, če se izpuste«. — Jutri v torek kriminalna drama »Živ in mrtev« ali »Roman po nedolžnem obsojenega«. — Jutri trajajo predstave po dve uri t. j. od 3.—5., 5.—7., 7.—9., 9.—11.

Spremljiva je iskala. Snoch je prišla v neko gostilno v šentjakobskem predmestju neka neznana, majhna, že starična Hrvatica ter se lepo oproščajoča usedla za mizo k nepoznani ji družbi. Gostilničarju je začela trditi, da je tam že svoj čas prenočila in da hoče tudi danes. Ker pa ta nima prenočišča, je njeno trditev zanikal in tudi za včeraj odklanjal prenočevanje. Ženske si tega ni nič vzele k srcu, marveč je postalo prav veselo in jelo po svoje zabavati goste. Pravila je, da je prišla v Ljubljano obiskat neko bogato gospo, katere jo je dobro nagradila kot danes, pa da hoče zopet domov v Sisek. Za zabavo je začela oponašati nošnjo gospej in kranjskih kmetijskih žensk, silno hvalila hrvatsko-slovensko vzajemnost ter z gnusom zabavljala čez Ogro. Tudi Srbov in Bolgarov ni mogla, nego le Slovane, ki so pod našim carom. Vsi drugi so bili kukavičce.

Med tem se je začela nagibati proti nekemu gostu, mu šepetati na ušesa ter ga božati po stegnih. Ko je odšla, ga je prosila, naj jo spremi, kam, tega sama ni vedela. Ko je tako želela zunaj pričakovala na stanek, pa »njega ni bilo«, je postala na ulici nerodna in glasna, s čemer je res dosegla »spremljavo«, a nji jako neljubo, in rada ali nerada, je morala pod »spremljevalčev« zaščito proti levemu bregu Ljubljanice.

Nezgoda. Ko je minuli teden železniški uslužbenec na južnem kolo-dvoru Jakob Skubic izkldal slakor, mu je pri tem en kos (štok) padel na desno nogo ter mu jo tako poškodoval na palcu, da je moral iskati zdravniške pomoči.

Narodna obramba.

Nova Ciril - Metodova podružnica za Vevče in Zalog se jako lepo giblje. Članov ima nad 100 ter je priredila že lepo veselico.

Ciril - Metodove podružnice, zganite se! Na Kranjskem je 19 podružnic, ki za letos še niso poslane nikakih prispevkov. Ne maramo jih imenovati, ker nekatere so gotovo že zbrale kaj denarja, toda imajo napako navado, da ga hranijo doma do konca leta. Vsak znesek naj bi se sproti pošiljal glavni družbi. Vsaka podružnica naj bi se potrudila, da nadkriji prispevke prejšnjega leta. Tudi prosimo vse podružnice, naj se pripravijo za občni zbor, ki naj bo po možnosti spojen z domačo veselico.

Društvena naznanila.

I. družinski večer Narodne čitalnice. Narodna čitalnica je s sobotno prireditvijo udeležila nekaj, kar smo dosedaj v Ljubljani sploh pogrešali. Ni čuda torej, da se je naša javnost odzvala njenemu vabilu v tako obilnem številu. »Družinski večeri« so prireditve, ki so izšle iz francoskih tla. Njih namen je združiti posamezne rodbine v domačem krogu, preskrbeti starim in mladim par ur nepriljubljene domače zabave. Temu vodilnemu namenu je odgovarjal tudi cel, v vsakem oziru dobro pripravljen arangement prireditve, ki se je vršila v veliki dvorani Narodnega doma. Dočim je zgornji del velike dvorane služil v prvi vrsti plesateljini mladini, je bil z visokimi oledirni krasno dekoriran spodnji del dobrodošlo shajališče starejše družbe, ki se je ob snežnobelo pregrinjeh, z razskošnimi cveticami lično ozaljšanih mizah pri kapljici rujnega vina iz državne vzorne kleti v Rudolfovem nemoteno med sabo zabavala, obenem pa se divila vstrajnosti plpšočih mladine. Večer je otvoril koncert, ki ga je priredil iz ljubkih gospodičen in gospodov iz druž-

be sestavljen domač salonski orkester, ki je za svoje proizvajanje žel burni aplavz. Temu uvodnemu koncertu je sledil živahen in do zadnjega zelo animiran živahen ples pod izkušenim vodstvom g. prof. Morterre, ki je našel zlasti pri arragementu novega »Tango« plesa vestnih in ukaželjnih učencev na izobilje. Udeležba je bila velika zlasti s strani narodnih meščanskih rodbin. Plesno godbo je oskrbel popolni orkester članov nekdanje Slov. Filharmonije. Skratka, I. družinski večer je v polni meri odgovarjal svojemu namenu in je izzval splošno zadovoljnost in priznanje vseh udeležencev, Narodna čitalnica je pa z njim otvorila vrsto prireditev, ki bodo tudi ostale redno shajališče naše družbe.

Martinov večer Gospodarskega naprednega društva za šentjakobski okraj je snoch pri Kavčiču na Privozu izvrstno uspel. Narodno občinstvo je do zadnjega prostora napolnilo obširne prostore in se počutilo prav po domače. Ljudje so bili veselo razpoloženi, kar priča, da so radovoljno pokupili vse srečke in cvetlice. Ubogi otroci šentjakobskega okraja bodo darovateljem hvaležni za njih požrtvovalnost. Društvo bo dodalo tudi iz svojega, da bo na Miklavževem večeru tem bogatejše obdarilo revno dečo.

Martinov večer delavskega pevskega društva »Slavec« je pokazal ne samo priljubljenost tega društva, marveč tudi izreden uspeh, ki ga je doseglo in tudi javno dokazalo to društvo tekom zadnjih let. Prireditelj je vsestransko izbornost uspele. Na sporedu so bile: Osmerospjev Jereba: »Jutro«, pri katerem se mora poudarjati eleganten nastop in fino predavanje. Posebno je ugajala Devova »Se ena«. Ljubka pesem je to in tako priprata in vendar ravno tako umestna skladba. Zbor se je odlikoval posebno v Križkovskega »Utopljenki«. Prvič je nato nastopil »Vse mine«. Žel je obilo odobravanja. Posebno zahvaliti se ima »Slavec« za ta svoj uspeh ustrajnim in pridnim pevkam in g. Pahorju. Še bolj pa so iznenadile in skoro naravnost očarale »Srbske narodne pesmi«. (Spremljal je na harmoniju g. D. Vučnik.) Priznati se mora »Slavcu« res lep uspeh in čestitati se mora njegovemu pevovodji, pevkam in pevcom. Sledila sta končno dva komična prizora »Miha na naboru« in »Nova ordonanca«, ki sta ugajala in povzročila veliko veselja po dvorani. Večer se je zaključil s prosto zabavo in s plesom, ki je bil zelo številno obiskan. S to prireditvijo je »Slavec« zopet pokazal, da se odlikuje vedno, kadar nastopi na javno pozornost.

Bralno društvo v Mokronogu vzpizori dne 23. novembra t. l. v gostilni Aleksandra Majcen v Mokronogu I. Dolinarjevo šolaigro s petjem »Cigan«. Začetek ob pol 8. zvečer.

Posredovalnica N. S. Z. za delo in službe. Službe iščejo: Dva zavedna narodna mladeniča, vojaščine prosta, zelo marljiva, vstopita takoj kot pomožna moč v pisarno, tudi kot luga ali kaj primernege. 1 mizarški pomočnik za stavbna dela. 2 delavca za vsako delo. Pojasnila daje N. S. Z. ob uradnih dneh, t. j. vsako sredo in soboto od 6. do 8. zvečer in vsako nedeljo od 9. do 12. dopoldne.

Prosveta.

Slovenska junška opera. V torek, 18. t. m. se vzpizori na našem odru Iv. pl. Zajca »Zrinjski«. Besedilo zložil pesnik Hugon Badalič. Brezdvomno je »Zrinjski« na Hrvatskem najpopularnejša opera. Prvič se je ta junška zgodovinska opera izvajala v Zagrebu l. 1876. Pri tej prvi vzpizoritvi so peli naslovno vlogo Nikole Šubića Zrinjskega rajni bariton Josip Noll, Juranića (tenor) Fran Gerbič, danes ravnatelj Glasbene Matice v Ljubljani, Jeleno pa njegova soproga, gospa Gerbičeva. Od te dobe so peli v Zagrebu »Zrinjskega« že nad stokrat in na drugih hrvatskih odrih tudi tolikokrat. Za najsvetanejši prilike, za otvoritvene predstave so peli »Zrinjskega« vedno iznova in vedno z velikim uspehom. »Zrinjski« je postao operom naših narodnih, imenito kazalištnih svečanosti; on je kao radostna i žalosna luč, što svijetli porodjaju i samrti naših kulturnih epoha, koje se u dnevnoj borbi poput valovja dižu i spuštaju, piše »Hrvatska pozornica« (l. 1909, br. 5). Tudi na našem odru se je pela ta opera vselej z velikim uspehom. Rajni Josip Noll in pa Bogdan Vulaković sta pela naslovni vlogi. Hrvatska opera »Zrinjski« je danes po vojni s Turčijo postala zopet aktualna in so jo pred kratkim vzpizorili tudi v Pragi s sijajnim uspehom. Na našem odru je bila vzpizoritev te melodije, v slovenskem duhu in laški formi pisane opere vselej patrijotski umetniški dogodek. Vzpizoritev »Zrinj-

skega« je v Zagrebu krasna. Zgodovinski bogati plemiški kostumi dam in gospodov so prelepi. Hrvatski in turški zbori mogočni. Glavne partije pojo gdč. Korošćeva in gospa Irma Polakova, gg. Vušković, Križaj, Jastrzebski, Strmac in Lesić. Začetek ob pol 8. zvečer.

Revček Andrejček. V nedeljo večer se je nabralo v gledališču primeroma dosti občinstva. Razpoloženje je bilo prav dobro, oziroma še preveč dobro, ker so poslušalci obrnili zadevo na veselo plat celo tam, kjer je bila na odru presneto resna in žalostna. G. Borštnik je kreiral Revčka Andrejčka jako realistično, izvedel vlogo enotno in umetniško, dosegel na žalostno in veselo stran popolne efekte. Nekatera mesta — spredaj, ko igra citre in poje z njimi, ali h koncu igre, ko moli pri znamenju v gorah, bodo ostala gotovo pravim prijateljem dramske umetnosti v trdnem spominu. Prav dobra je bila gospa Buškova, ki je igrala Franičko. Pohvalno treba omenjati njen komični intermezzo nekje sredi igre. G. Danilo in g. Skrbineš sta bila karakteristično maskirana in sta umela opremiti svoja dva kmeta s krvjo in mesom. G. Povhe je uspešno zabaval s svojim kratkočasnim bebecom Anžetom. Predstava je bila v celoti zaokrožena. Videlo se ji je, da je pripravljena z resnobo in rutino. P.

Garderoba v gledališču. Ker se množe slučaj, da gledališki obiskovalci proti policijskim predpisom jemljejo svoje površnike, ogrtače in celo dežnike s seboj ter s tem jemljejo prostora sosedom in motijo mirno uživanje predstave, se sl. občinstvo opozarja, da je vsem gledališkim biljetarjem za vse predstave naročeno, zavrniti brezobzirno vsakogar, ki ne odda pred predstavo v garderobo svoje površne obleke in drugih stvari, ki ne spadajo v gledališče. Z ozirom na varnost in komodnost občinstva se bode poslej najstrožje gledalo, da zavlada končno tudi v našem gledališču red, ki je potreben glede garderobe.

Umetnost.

»Glasbena Matica« v Ljubljani pripravlja velik koncert v proslavo spomina slovenskih skladateljev bratov dr. Benjamina in dr. Gustava Ipavice. Koncert se vrši v nedeljo, dne 14. decembra. Ta koncert bo za slovensko glasbo zgodovinskega pomena, ker bo pokazal zasluge obeh bratov Ipavcev za razvoj slovenske glasbe v zadnjih 60. letih.

Rnjževnost.

— Muhe. Kratkočasne zgodbe. Spisal Blaž Pohl in. Cena broširani knjigi 1 K 50 vin., vezani 2 K 40 vin. V »Narodni tiskarni« je izšlo pod gorenjim naslovom osem krajših povesti humoristične vsebine, in sicer: Fickov irak, Zaarana nevasta, Gospoda Četrta letošnji dopust, Sleparska ljubezen, Društvo lepih lastnosti, Zakonske želje Antona Muhića, Ljubezen za stavo, Zoba za zob.

— Vse povesti preveva zdrav, nepriljen humor, ki je tuintam nekoliko opopran, vendar brez pretiravanja. Prijatelji, zlasti pa prijateljice veselega čtiva se bodo enkrat spet prav od srca nasmejali, ko bodo brali to knjigo, ki se odlikuje po pestrih slikah iz samskega in zakonskega življenja. Knjiga bo ugajala posebno ženskemu spolu, saj je na raznih krajih nanizanih toliko ljubezenskih spletk in komičnih prizorov, da se ti tresejo od smeha vse žilice. Tudi moški bodo brez dvoma z največjim užitkom prebirali zanimive črtice iz zakonskega življenja, čeprav morebiti še niso oženjeni. Se bodo vsakekor kaj priučili za prihodnje življenje, kako je ravnati z ženo in s svojo prostostjo. Ker so povesti pisane prav po domače, brez vsake tuje navlake in ker zna Blaž Pohl res tako ljubeznjivo opisavati razne prizore, knjigo toplo priporočamo, da si jo naroči in jo bere ter se razvedruje v nastopajočih dolgih jesenskih in zimskih večerih. Dobiva in naroča se v »Narodni knjigarni« v Ljubljani.

— **Slovenski Trgovski Vestnik**, 10. letnik, št. 11 ima sledečo vsebino: 1. V Žun: Avstrijski državni proračun za prvo polletje 1914. 2. Fr. Zelenik: Točnost v trgovini. 3. Železniške tarife. 4. Just Piščanec: Uvod v carinstvo. 5. Raznoterosti. 6. Slovensko trgovsko in obrtniško društvo v Mariboru. 7. Volitve v obrtno sodišče! 8. Društvene vesti. 9. Književnost.

— **»Slovenske narodne pesmi, za citre in petje«**, priredil in izdal Iv. Kiferle v Ljubljani. Izšel je 14. zvezek, ki obsega 22 lepih narodnih pesmi. Zvezki so po 2 K. Poština prosta. Naroča se s poštno nakaznico. Na razpolago je še nekoliko prvih treh zvezkov. Sedanj naslov je: Iv. Kiferle, Medvode (Kranjsko).

Telefonska in brzojavna poročila.

Mednarodna gimnastična tekma v Parizu. — Slovenski Sokoli na 5 mestu.

Pariz, 17. novembra. Včeraj se je vršila mednarodna gimnastična tekma povodom 40-letnice zveze francoskih gimnastov. Tekmo je otvoril predsednik francoske republike Poincaré z nagovorom, v katerem je med drugim slavil tudi vztrajnost čeških in slovenskih Sokolov. Tekma je imela sledeči izid: 1. Čehi 804 točke, 2. Francozi 777 točk, 3. Italijani 772 točk, 4. Belgijci 733 točk, 5. Slovenci 706 točk. Po tekmi je notranji minister Klotz nagovoril tekmovalce v imenu vlade ter čestitil vrstam k izvrstnemu uspehu. Zlasti je Klotz česke in slovenske Sokole ter Rumune pohvalil. Zvečer se je vršil povodom 40-letnice ustanovitve zveze gimnastov slavnostni banket, kateremu je predsedoval vojaški gubernator pariški general Michel. Predsednik zveze Caset se je zahvalil zastopnikom inozemskih telovadnih društev, zlasti Čehom, Slovincem, Romunom in Madžarom. Nato so govorniki deputacij izrekli zahvalo za izredno sijajen vsprejem v Parizu.

Delegacije.

Dunaj, 17. novembra. Slovanski in italijanski člani avstrijske delegacije so sklenili voliti v odsek za znanje zadeve poslance: Dr. Kramarja, Udržala, Kadlčaka, Vančka, vit. Czaykowskega, dr. Šusteršiča, dr. Laginjo, dr. Konstantina Lewickega in dr. Bugatta, v vojni odsek: Maštálko, Klofača, Sedláka, A. Némca, dr. Bialyja, dr. Rosnerja, viteza Wisilka, Tonellija, dr. Šusteršiča in dr. Laginjo, v peticijski odsek: Kadlčaka, Londžina, Tonellija in dr. Korošca, v finančni odsek: Sedláka, grofa Werszowec-Reya, Ptása, dr. Lewickiego in dr. Korošca, v bosanski odsek: Maštálko, A. Némca, dr. Korošca, grofa Reya in viteza Wassilka.

Notranje politična situacija.

Dunaj, 17. novembra. Cesar je sprejel včeraj min. predsednika Stürgkha v dolgi avdienci. Danes popoldne se vrši ministrski svet. Po poročilih iz Lvova stoji zadeva galicijske volilne reforme zelo neugodno. Prijatelji reforme so odklonili nekatere zahteve nasprotnikov. Zlasti pa proporcionalno volilno reformo v mestih. Pogajanja se bodo nadaljevala na Dunaju.

Avstrijski prestolonaslednik na Angleskem.

London, 17. novembra. Avstrijski prestolonaslednik in soproga sta prišla sem in sta bila sijajno sprejeta. Udeležita se dvornih lovov v Windsoru.

Canadian - Pacific.

Dunaj, 17. novembra. Vodja družbe Canadian - Pacific, generalni ravnatelj Altman je bil včeraj izpuščen proti kavciji 150.000 kron. Zatrjuje se, da so ga izpustili na intervencijo angleških oblasti.

Upravna komisija na Češkem.

Praga, 17. novembra. Finančni referent upravne komisije na Češkem, dvorni svetnik Kvech, je predložil načrt deželne proračuna za leto 1914. Proračun je bil točko za točko sprejet.

Hrvatska.

Zagreb, 17. novembra. V zadnjem času so bile tu raztresene vesti, da je prišlo med hrvatsko-srbsko koalicijo in vlado do sporazuma, glasom katerega bi koalicija odstopila unionistom celo vrsto okrajev, med tem, ko bi vlada jamčila koaliciji za izvolitev v več okrajih, ki so bili do sedaj pravaški. V krogih koalicije se te vesti dementirajo, koalicija obstoja na tem, da se izvrše čiste in proste saborske volitve, nakar šele naj se reši hrvatsko vprašanje in vprašanje bodoče saborske večine. Odprava železničarske pragmatike in reforma v zadevi krajevnih imen je le začetek.

Zagreb, 17. novembra. Danes konfirirajo v Budimpešti zastopniki hrvatsko-srbske koalicije in sicer dr. Nikolić, dr. Badaž, dr. Medaković in dr. Mažuranić z grofom Tiszo glede rešitve hrvatske krize. Konferenca je največjega pomena in če bo uspešna, bo morda še ta teden odpravljen komisariat in bodo volitve razpisane.

Budimpešta, 17. novembra. Ogrski politični krogi zatrjujejo, da bodo volitve v hrvatski sabor razpisane še ta teden in baron Skerlec imenovan za bana. Najbrže danes teden bo predložena ogrski zbornici železničarska pragmatika.

Proti nemškemu časopisju.

Kelmaraj, 17. novembra. Iz Sosnovice poročajo, da je ruska vlada prepovedala vsako razširjenje nemških časopisov na Ruskem.

Atentat na Juanšikaja.

London, 17. novembra. »Daily Mail« poroča iz Pekinga: Proti predsedniku Juanšikaju je bil poskušen atentat. V palači so prijeli nekega nižjega uradnika, ki je imel pri sebi revolver. Pri preiskavi je Chu priznal, da je nameraval umoriti Juanšikaja.

Zedinjene države in Mehika.

Washington, 17. novembra. Ameriškega veleposlanca poslame instrukcije pravijo, kako daleč hočejo iti Zedinjene države v pogajanjih s Huerto. Zedinjene države stoji na stališču, da je obnovitev pogajanj brezpomembna, če ne pride do končnih obljub. Baje je angleški poslanik Huerti naznanil, da je Angleška pripravljena podpirati Zedinjene države. Huerta je bil baje zaradi tega silno potr, ker je računal na Angleško.

Tucson, 17. novembra. Mehikanski konstitucionalni listi so zavzeli Callacan, glavno mesto države, naloa.

Veracruz, 17. novembra. Poveljnik ameriške vojne ladje »Louisiana«, ki se mudi še v Tuxplanu, poroča, da se nahaja velik oddelke vsašev med Tuxplanom in Tampicom. V petrolejskih pokrajinah počiva vse dele.

London, 17. novembra. Mehikanski predsednik Huerta je izjavil, da se ne umakne. Homatije v Mehiki so od dne do dne večje. Konstitucionalisti so zasedli mesto Juarez in vjeli Huertovo posadko. Vso posadko so postrelili. Angleški poslanik je obvestil Angleže v Mehiki, da naj bodo pripravljeni na beg. Žene in otroci evropskih diplomatskih zastopnikov in konzulov so dospeli v Veracruz.

Na smrt obsojeni.

Sarajevo, 17. novembra. V sredo na smrt obsojeni ropar Fr. Štiff je včeraj ponoči z dvema nevarnima zločincema pobegnil.

Dogodki na Balkanu.

Orijske železnice.

Belgrad, 17. novembra. (Izvirna brzojavka srbskega tiskovnega urada »Slov. Narod«.) Kakor poroča »Politika«, so srbski merodajni krogi prepričani, da je treba razpravljati vprašanje orijskih železnic na finančni konferenci v Parizu, čeravno se trudi avstrijska vlada, da iz tega vprašanja napravi politično in diplomatsko afero, da bi na ta način mogla staviti Srbiji gotove zahteve ali celo ultimatum.

Belgrad, 17. novembra. (Izvirna brzojavka srbskega tiskovnega urada »Slov. Narod«.) Narodno-gospodarski minister potuje po bitoljski proslavi v Solun zaradi regulacije izvoza in uvoza in zaradi vprašanja prostega pristanišča. Prestolonaslednik in Pašić sta odpotovala danes v Bitoli, včeraj je odpotovalo zastopstvo belgradske občine.

Srbija.

Belgrad, 17. novembra. Srbska skupščina je odgodena do 24. decembra.

Belgrad, 17. novembra. Glasom kraljevega ukaza se pomaknejo srbska poslaništva na Dunaju, v Petrogradu, Bukarešti, Sofiji, Carigradu, Atenah in na Cetinju v prvi razred.

Belgrad, 17. novembra. Na gorovju Kupino brdo in Redke bukve v Novi Srbiji so odkrili mnogo soli.

Belgrad, 17. novembra. Vojno sodišče je obsodilo trgovca Mardohaja iz Soluna zaradi vohunstva v prilog Bolgarski na 16 let ječe.

Belgrad, 17. novembra. (Izvirna brzojavka srbskega tiskovnega urada »Slov. Narod«.) Naučni minister je odobril predlog škofa Dositaja, da se 23. t. m. priredi v Nišu proslava Milanskega edikta.

Ministrski predsednik Pašić.

Belgrad, 17. novembra. Tiskovni urad konstatira, da penzioniranje ministrskega predsednika Pašića kot predsednika državnega sveta nima ničesar opraviti z njegovim stališčem kot ministrski predsednik.

Srbija in Črna gora.

Cetinje, 17. novembra. Srbija je odpoklicala vse čete iz pokrajin, ki pripadajo Črni gori. Srbske čete so včeraj zapustile Plevlje in Djakovico.

Bolgarska.

Sofija, 17. novembra. Včeraj dopoldne se je vršilo v Sofiji ljudsko zborovanje, na katerem je prečital ministrski predsednik Radoslavov izjavo, v kateri pravi, da hoče bolgar-

ska vlada stremeti po reviziji bukreškega miru na miren način in z diplomatskimi sredstvi. S Turčijo bo sklenila Bolgarska trgovinsko pogodbo, ki naj še ožje zveže obe državi. Finančni položaj Bolgarske naj se zboljša tako, da se črtajo vsi nepotrebni izdatki. Za armado pa je treba žrtvovati čim največ. Armada mora biti boljše oborožena in boljše opremljena, kakor je bila v zadnji vojni, da more varovati Bolgarsko bolje kakor v preteklosti. Prebivalstvo novo zavzetih pokrajin dobi v kratkem vse politične pravice. V kratkem zgradi tudi Bolgarska pristanišče ob Egejskem morju in zveže to pristanišče z Donavo. Finančni minister Tončev je izjavil, da leži vzrok velike bolgarske nesreče v zvezi s Srbijo. Zunanji minister Genadijev je v triurnem govoru razlagal vzroke bolgarske nesreče in iskal krivce. Rekel je, da je Gešova vlada kriva vse nesreče, ker je vojno nezadostno pripravila. Srbska vojska je bila slabo oborožena, sanitetnih naprav je manjkalo skoro popolnoma. V Londonu so Bolgari pogajanja zavlačevali iz korektnosti napram Srbiji in Grški, četudi so bili že takrat poučeni o lojalnih namelih zaveznikov. Takrat bi bila Bolgarska sklenila mir pod sijajnimi pogoji. Turčija je zahtevala samo Dardanele in Carigrad. Po bitki pri Cataldži so bili turški pogoji že manj ugodni. Bil pa je takrat še čas skleniti dober mir. Gešov pa o tem ni hotel ničesar slišati. Bolgarska se je ozirala na Grško. Grški delegati pa so pri Cataldži ilojalno zavlačevali sklep miru. Takrat bi se bile morale Gešovu odpreti oči. On, Genadijev, je bil osebno tam in je svetloval Danevu, da naj sklene mir. Predstavljal je nevarnost grškega, srbskega in turškega napada. Vlada se je upirala skleniti mir in privolila v premirje šele na intervencijo Savova in Fičeva. Takrat se je pričela nesreča Bolgarske. Vlada ni izkoristila prejšnjega sijajnega uspeha. Takrat je Romunska začela formulirati svoje zahteve. Srbija in Grška pa sta pričeli preganjati Bolgare v Makedoniji. Ostal je Bolgarski še en izhod. Bankir Kalčev je v Carigradu sondiral od 16. do 19. decembra mnenje vlade, ter je bilo dogovorjeno, da preda Odrin. Gešov pa je grozil z demisijsko, ker se ni hotel sam sporazumeti. General Savov je v razgovoru z Nazim pašo in Noradunghlanom dosegel o božičnih praznikih, da bi bila Turčija odstopila Odrin. Poročil je o tem Gešovu, ki pa ni odgovoril. Tedaj je Romunska zvišala svoje zahteve. Od vseh strani obdana od sovražnikov in konkurentov, je pričela Bolgarska drugo vojno proti Turčiji, če tudi so generali odsvetovali. Po padcu Odrina naj bi se bol mir podpisal. Zavlačevali pa sta Grška in Srbija, ker sta imeli namen Bolgarsko popolnoma izmučiti. Brez intervencije Greyia bi bila pogajanja trajala večno. Kar se tiče bolgarsko-romunskih odnošajev, trdi, da je bila Romunska do zadnjega pripravljena na mirni sporazum ter kaže brzojavke bolgarskega poslanika v Bukarešti. Končno pravi: Vojna s Srbijo in Grško ni kriva nesreč, kriv je samo način, kako se je izvršila vojna s Turčijo. Ljudstvo in armada sta storila svojo dolžnost. Vse grehe je zakrivila diplomacija. Ko je prevzel Radoslavov kabinet vlado, je storil vse, kar se je dalo še storiti.

Sofija, 17. novembra. Pred Gešovovo narodno stranko je govoril včeraj na shodu bivši minister Teodorov, ki se je ostro obračal proti protiruski agitaciji Radoslavistov v deželi. »Mir« in »Bulgaria« ostro napadeta sedaj direktno kralja, ki da je pred odgovornostjo zbežal v inozemstvo. On je prvi krivec vse nesreče bolgarske. V Sofiji kroži vest, da je kraljeva demisijska neizogibna.

Dunaj, 17. novembra. Vest, da otuje kralj Ferdinand v Berolin se dementirajo. Včeraj je kralj odpotoval v Koburg.

Mir med Grško in Turčijo.

Carigrad, 17. novembra. Z ozirom na mir, sklenjen med Grško in Turčijo pravi turški časopisje, da bo ta mir trajal prav kratko, ker ostane vprašanje otokov odprto.

Pariška finančna komisija.

Dunaj, 17. novembra. Velesile so se sporazumele glede pariške finančne komisije. Predpogoj je bil mir med Grško in Turčijo. Najbrže se sestane pariška finančna komisija še ta teden.

Albanija.

Trst, 17. novembra. Zastopnik »Piccola« v Valoni je imel razgovor s predsednikom provizorične vlade Izmail Kemalom, v katerem je ta izjavil: Albanija se nahaja sedaj res v

nevarni krizi, ki ima svoj vzrok v tem, da je prišlo med nekaterimi begi in ljudstvom do sporov. Ljudstvo, ki je bilo doslej vedno žrtev begov, zahteva, da ponehajo ti privilegiji. Naslov bega ni nič drugega, kakor nagrada za usluge bivši despotični vladi Abdul Hamida, katere usluge pa niso bile vedno v korist Albaniji. Zato se mora vsak domoljub, ki je podedoval ta naslov, odpovedati temu nazivanju. Provizorična vlada bo storila vse, da ohrani mir. Zato mora vzdržati vlado dobre odnošaje z ljudstvom, ki zahteva enakopravnost vseh državljanov. Begi pa skušajo to mirovno delo vlade preprečiti. O Esad paši je izjavil: Ko je prišel Esad paša v Valono, je bil imenovan za notranjega ministra, kakor je to želel. Naenkrat pa se je umaknil brez vsakega vzroka v Tirano ter ustanovil tam novo vlado. Kar me najbolj vznemirja, je, da dela ena izmed velesil nasprotnikom vlade prijazno politiko, kar je zelo nevarno za mir v deželi.

Današnji list obsega 6 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 300-2 Srednji zračni tlak 736 mm

nov.	čas opazovanja	stanje barometra v mm	temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
15.	2. pop.	728.3	8.4	brezvetr.	dež
..	9. zv.	731.8	6.0	sr. szah.	oblačno
16.	7. zj.	735.2	2.3	sl. zjah.	oblačno
..	2. pop.	733.3	6.0	sl. vzhod	oblačno
..	9. zv.	734.8	5.3	sl. szah.	del. jasno
17.	7. zj.	738.5	2.6	sl. zjah.	megla

Srednja temperatura sobote 7.0°, norm. 37°, nedelje 4.5°, norm. 3.5°. Padavina v 24 urah 21.0 mm in 0.0 mm.

Naznanjam v imenu slov. farmaceutin in farmacevtov pretresljivo vest, da nam je nemila smrt ugrabila našega predragega tovariša, gospoda

Antona Pirkmaierja
asp. pharm.

Pogreb se vrši v ponedeljek 17. novembra t. l. v Framu na Štajerskem. Blag mu spomin!

Gradec, dne 15. novembra 1913.

Bogomil Orožen,
cand. pharm.

4079

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 17. novembra 1913.

Termin.

Pšenica za okt. 1914. za 50 kg 11.26
Rž za okt. 1914. za 50 kg 8.73
Oves za okt. 1914. za 50 kg 7.27
Koruza za maj 1914. za 50 kg 6.28

Iščem službo plačilne natakariče.

Naslov se izve v upravn. »Slov. Naroda«.

4084

Posojila dobe pravne osebe in tvrdke takoj in diskretno. Priložiti je 10 vin. znamko. Sedaj se je izplačalo osebam vseh stanov že nad 800.000 K. Prošnje pismo pod: 4091

Reelma in hitra pomoč S. & Co., Kranj, poštno ležeče

Prodajalka

izučena v špecerijski stroki, ki je že vodila nad 4 leta manjšo trgovino v trgu na deželi, zmožna obeh deželnih jezikov, išče mesta v Ljubljani za 1. januarij 1914. Cenjene ponudbe, eventualno z navedbo mesečne plače, se prosijo pod šifro »Prodajalka 21«, poštno ležeče Ljubljana 1. 4095

Proda se kompletna

kopalna oprava

radi preselitve, skoro nova, popolnoma v dobrem stanju. 4090

Ogleda se lahko vsak dan pri lastniku **Anton Maver, zal. meng. piva, Metelkova ul. 13 v Ljubljani.**

Staroznana

gostilna

v bližini Ljubljane, se daje v najem. Prednost imajo: mesar, pek ali prekupovalec živine. Kavcije 1000 kron.

Naslov pove upravništvo »Slov. Naroda«.

4099

Iščem nad 30 let staro

žensko za vso hišno opravo

k 3 osebam v Belgrad. Samo res pridne osebe naj se pismo javljajo z zahtevo plače na naslov: **gospa Lizeta Rosman**, soproga ravnatelja, **Belgrad, Kara-Gjorgjeva ul. 95. I.** Odgovorilo se bode samo oni, katera bode sprejeta. Vstop takoj in povračilo potnih stroškov, ako dotična vsaj eno leto v službi ostane. — Govori se v hiši samo slovenski. 4093

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom tužno vest, da je naš dobri, skrbni oče, ozir. stari oče, brat, stric in tast, gospod

Karel Resch
tovarnar

danes ob 1/27 uri zjutraj po dolgotrajni, zelo mučni bolezn, previden s sv. zakramenti v 66. letu svoje dobe mirno, udano na veke zaspal.

Pogreb dragega rajnika bode v sredo ob 1/211 dopoldne.

Mengeš, dne 17. novembra 1913.

Žalujoči sinovi in hčere.

Našim stalnim in en-gros odjemalcem oddajamo

nepremočljive pelerine

najboljše kakovosti pod lastno ceno samo do novega leta.

Dežne plašče v vseh barvah in velikostih

po najnižjih cenah priporoča

Angleško skladišče oblek

4098

O. Bernatović, Mestni trg 5-6.

Kdor hoče dobro zaslužiti

da mu ostane pridobivanje denarja vedno na isti višini, mora paziti,

da bolezen ne ovira njegove pripobitne zmožnosti. — Ker je pa vsakdo v nevarnosti, da mu lahko škoduje prepih, mraz, vlažnost in drugi škodljivi

vplivi, bi moral previden človek imeti doma vedno Fellerjev blagodišeči fluid iz rastlinskih esenc z znamko »Elsafluid«, da si takoj pomaga pri nevarnostih bolečinah v obrazu, pri

zobobolu ali ušesnih bolečinah. Pravtako lajša tudi skrninske in protinske bolečine. To ni samo reklama, zakaj to potrjuje mnogo zdravnikov. 12 steklenic tega neob-

hodnega branitelja zdravlja pošilja franko za 5 K lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elzatrž št. 238 (Hrvaško).

Ka — — —

Modna trgovina

v Ljubljani

Stritarjeva ulica št. 7.

Solidno blago. Nizke cene. Vzorci poštnine prosto.

ANTON SCHUSTER**:: Konfekcija ::****za dame in deklice**

bluze, modno blago, sukno, platno, garniture, preproge, šerpe, rute, pletl.

Sveže prav dobro

4022

jetrne in krvave klobase

vsak torek in petek.

Vedno fino praško blago, kakor šunke, razne salame, hrenovke, prekajeno meso in kranjske klobase priporoča

Jan Chalupnik, prekalalec, Stari trg št. 19, Ljubljana.

Trgovina s čevlji

išče za 1. januar 1914

spretno prodajalko.

Ponudbe z navedbo zahteve plače in dosedanjega poslovanja na poštini predal št. 98 v Ljubljani. 4094

:: Najnovejše kravate za gospode ::

pentlje, samoveznice in vse druge moderne fazone od najcenejše do najfinejše vrste, naramnice, podveze, odeje za potovanje, ščetke za obleko, lase in zobe, milo, parfumerija, palice, dežniki itd. itd. vse v največji izbiri in najboljši kakovosti v modni in športni trgovini

P. Magdić, Ljubljana, nasproti glavne pošte.**Postavljalet pečnic**

(Kachelnleger) za inštaliranje štedilnikov in zmožen za vodstvo zadetnih del. se sprejme takoj. Ponudbe pod „F. 99“ na upravnstvo »Slov. Nar.« 4076

Vinski semenj.

V kraju Moravče pri Zagrebu bo dne 22. in 23. novembra (v soboto in nedeljo)

vinski semenj.

Ker tega leta v Moravču ni bilo toče, je vino prav dobro ter se procent alkohola vrti med 7-9% po Malligandu, cene pa so od 30-40 K za hektoliter. Sejem bo nadziral in vodil od vis. vlade poslani strokovnjak, na prodaj pa bo izloženega do 4000 hl vina. Kdor želi dobro in po nizki ceni vino, naj ta dan pride v Moravče. Na železniški postaji Sesvete bodo dne 22. in 23. t. m. zjutraj čakali vozovi, ki bodo za majhno odškodnino vozili v Moravče. 4064

Izjava.

Tem potom izjavljam, da za svojega sina Ivana Vidmar nisem nikakor plačnica.

Terezija Vidmar, gostilničarka. 4092

Kavarna

vso noč odprta

LEON Gostilna Florijanska ulica št. 6.

Spretno, marljivo in poštene

akviziterje

za vse zavarovalne stroke

sprejme pod ugodnimi pogoji glavni zastop v Ljubljani zavarovalnice „Franko Hongroise“ Mestni trg 25. Natančneje se izve istotam. 4075

Prostovoljno se prodaja

trgovina

Dobra prilika se nudi vsakemu, kdor si želi kupiti za majhen denar trgovino, ki leži na dobrem prometnem prostoru v sredini mesta Zagreba pod ugodnimi pogoji in pismeno pogodbo za stanarino. Resni kupci naj se obrnejo pismeno ali osebno na naslov: A. S. pri Kunoviću, Meduličeva ulica št. 14, Zagreb. 4053

V Idrijski elektrarni se da takoj v najem

velik lokal

primeren za vsako podjetje in obrt, bodisi kinematograf, strojno mizarstvo ali ključničarstvo. Obratna moč na razpolago. Pojasnila daje posestnica. Za podjetne ljudi zelo ugodna prilika.

Tovarne zamaškov

C. A. Greinerja in sinov Kremšmünster Gor. Avstr., Nürtingen Nemčija, St. Felin de Guixols, Katalonija.

Želite zamaške iz prvih rok? Izvolite zahtevati cenike in vzorce direktno ali pa pri zastopniku za Kranjsko, Istro, Hrvaško, Slavonijo, Bosno-Herceg in Dalmacijo

L. Juriću, Ljubljana, Gledališka ulica št. 10

edinemu strokovnjaku te stroke na slovanskem jugu monarhije. 4050

En poskus — stalen odjemalec! Zajemeno iz novega materiala.

Privatnikom se ne pošilja.

DRUŽBA „P. WERNIG“ BOROVLJE, KOROSKO.

LOVSKE PUSKE. STRELJIVO. POPRAVILA. REVOLVERJI. ITD. ITD. :: CENIK 1913. ::

St. 24173

Razglas.

4086

V smislu § 37. občinskega reda za deželno stolno mesto Ljubljano se javno naznanja, da so

proračuni o dohodkih in troških za leto 1914

in sicer:

1. mestnega zaklada;	6. amortizacijskega zaklada mestnega
2. mestnega ubožnega zaklada;	loterijskega posojila;
3. zaklada o meščanski imovini;	7. mestnega vodovoda;
4. ustanovnega zaklada;	8. mestne elektrarne;
5. mestnega loterijsko-posojilnega zaklada;	9. mestne klavnice in
	10. mestne zastavljalnice

že sestavljeni in da bodo razgrnjeni v mestnem knjigovodstvu 14 dni od 15. do 28. novembra letos

občanom na vpogled, da vsakdo lahko navede svoje opazke o njih.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dné 13. novembra 1913.

Postrezna točna! Cene solidne!

Prva največja domača in eksportna trdnika! Zalagatelj c. kr. armade, vojne mornarice, domobrancev itd

Glavni zastopnik največjih tovarn ur v Svici.

Pripoznano najboljšo

švicarske ure, Schaffhausen ure, Omega ure itd.

Najbogatejša zaloga briljantnih in drugih prstanov, uhanov, verižic, zapestnic itd. Namizno orodje. — Krasni nastavki iz srebra itd. itd.

:: Najnovejši cenik brezplačno. ::

Kolesarji, zahtevajte

v lastnem interesu nemudoma brezplačno in poštne prešle prvi slovenski pravkar izšli

bogato ilustrovani cenik 1913**za kolesa in posamezne dele.**

Poglejte ga pazljivo ali pa se osebno prepričajte v naših trgovinah in uvideli boste, da vodimo prve vrstno blago po najnižjih, brezkonkurenčnih cenah.

Karel Camernik & Ko., Ljubljana, Dunajska cesta 9-12, specialna trgovina s kolesi, motorji, avtomobili in posameznimi deli, mehanična delavnica in garaža.**Jadranska banka filijalka v Ljubljani**

Centrala v Trstu. Filijalka v Dubrovniku, Kotoru, Metkoviću, Opatiji, Splitu, Šibeniku, Zadru.

:: Živahna zveza z Ameriko. ::

Delniška glavnica K 8,000.000.

Nakazila v Ameriko in akreditivi.

Kupuje in prodaja vrednostne papirje (rente, zastavna pisma, delnice, srečke itd.) — Valute in devize. — Promese k vsem žrebanjem.

Sprejema vloge na hranilne knjižice ter na žiro in tekoči račun. Obrestovanje od dne vložitve do dne dviga. Rentni davek plača banka iz svojega.

Eskomptira: menice, devize in fakture. — Zavarovanje vredn. papirjev proti kurzni izgubi. — Revizija žrebanja srečk brezplačno. — Rembours-krediti. — Borzna naročila. — Inkaso.